

MVO Verslag 2011

MVO
Verslag
2011

Inhoud

Voorwoord	7
1. Het profiel van Essent.....	9
1.1 De kerncijfers.....	9
1.2 Essent en klimaatverandering.....	9
1.3 De bestuurlijke organisatie	9
1.4 Missie, ambitie en doelen	10
1.5 Kernwaarden	11
1.6 Over RWE	11
2. Corporate Responsibility.....	13
2.1 Corporate Responsibility governance.....	13
2.2 CR Council	14
2.3 Het CR Dashboard en de speerpunten van het CR-beleid.....	16
2.4 UN Global Compact	17
2.5 Essent volgt ISO 26000	17
2.6 Duurzaamheidscontract tussen RWE en oud-aandeelhouders Essent.....	18
2.7 Ketenverantwoordelijkheid	20
2.8 Verantwoording over Corporate Responsibility	20
2.9 Vragen, meldingen of verbeter suggesties over ons CR-beleid?	21
3. De speerpunten van Essent	22
3.1 Emissiereductie	22
3.2 Duurzame energie	22
3.3 Energiebesparing	23
3.4 Innovatie	23
3.5 Een gezonde, veilige werkomgeving	23
3.6 Goed werkgeverschap.....	24
3.7 Klanttevredenheid	24
3.8 Mensenrechten	24
3.9 Bedrijfsburgerschap.....	24
CR Dashboard	25
Kerncijfers	31
4. Onze duurzame producten en diensten	36
4.1 Voorbeelden van duurzame producten	36
4.2 Samenwerking HIER Klimaatcampagne en Essent.....	38

5.	Emissiereductie en duurzame energie: Onze centrales	40
5.1	De centrales van Essent: nog efficiënter	41
5.2	Duurzame doelstellingen	42
5.3	Modernisering en nieuwbouw centrales	42
5.4	Essent en warmte	43
5.5	Kernenergie: kerncentrale Borssele	44
5.6	De Eemshavencentrale	44
5.7	De herkomst van steenkool	47
6.	Emissiereductie en duurzame energie: biomassa en de biobased economy	49
6.1	Biomassa van houtpellets	50
6.2	Onderzoek naar invloed van biomassa op het klimaat	51
6.3	Duurzame biomassarichtlijn RWE	53
6.4	Herkomst en certificatie biomassa	54
6.5	Open dag Amercentrale in teken van biomassa	55
6.6	Essent: voortrekker van de biobased economy	55
6.7	Onderzoek naar en experimenten met bioraffinage	56
6.8	Tweede Internationale Biomassaconferentie van Essent	57
6.9	Essent organiseert jaarlijkse conferentie UN Global Compact	58
7.	Emissiereductie en duurzame energie: Windenergie	60
7.1	Wind op land	60
7.2	Wind op zee	61
7.3	Concessiestelsel voor windenergie	62
8.	Energiebesparing	63
8.1	Energieinzicht: inzicht in je eigen energieverbruik	63
8.2	Energiemanagement: slimme netwerken en slimme huizen	63
8.3	Pilot 'EnergieManagement'	64
8.4	Groene IT bij Essent	64
8.5	Duurzaam werken met de CO ₂ -calculator	65
9.	Innovatie	66
9.1	PowerMatching	66
9.2	Pilot PowerMatching City Hoogkerk	66
9.3	Essent stimuleert elektrisch rijden	67
9.4	Essent en Groen gas	68
9.5	Prijs voor duurzame nieuwbouwwijk Polderwijk in Zeewolde	70
9.6	Cradle to Cradle	70
9.7	EnergieExpert: het online platform voor energieprofessionals	71

10.	Een gezonde, veilige werkomgeving	72
10.1	Health, Safety & Environment: het beleid	72
10.2	Ontwikkelingen in 2011	72
11.	Goed werkgeverschap	75
11.1	@nders werken: het nieuwe werken bij Essent	75
11.2	Diversiteit	76
11.3	Het Essent Medewerkers Onderzoek (EMO)	76
11.4	Klachten- en klokkenluidersregeling.....	77
12.	Klanttevredenheid	78
12.1	Klanttevredenheids-onderzoek Rijksuniversiteit Groningen.....	78
12.2	Essent op social media	78
13.	Mensenrechten	80
13.1	De Nederlandse steenkolendialoog.....	80
13.2	Mensenrechten implementatieprogramma.....	81
13.3	Essent werkt actief aan mensenrechten met 'Ruggierapport'	81
14.	Maatschappelijke projecten	83
14.1	Companius.....	83
14.2	Visvriendelijke turbine waterkrachtcentrale Linnen.....	83
15.	Afbakening van dit MVO Verslag.....	84
	Gebruikte afkortingen	87
	Colofon	88

Voorwoord

Voor Essent was 2011 een jaar waarin ondanks de economische tegenwind, belangrijke stappen voorwaarts zijn gezet. Dat geldt zeker ook voor het MVO-beleid, zoals mag blijken uit dit verslag. In mijn ogen bevestigen we daarmee dat in moeilijke tijden de beste bedrijven boven komen drijven. Nieuwe uitdagingen scheppen immers nieuwe kansen.

Verantwoordelijk in de samenleving

Essent staat als energiebedrijf midden in de samenleving. En al vanaf het begin van ons bedrijf is maatschappelijk verantwoord ondernemen onderdeel van het beleid. We zijn nauw betrokken bij verschillende actuele thema's die in onze maatschappij spelen, zoals duurzame opwekking van energie, ketenverantwoordelijkheid, betaalbaarheid van energie en de gezondheid en veiligheid van medewerkers en ingehuurd personeel. Voor alle thema's hebben we concrete doelstellingen geformuleerd die we ook jaarlijks evalueren en monitoren. In 2011 deden we dit voor het eerst en we blijken op veel fronten goed op weg. Op sommige onderwerpen is er ruimte voor verbetering.

Betrouwbaar, betaalbaar én duurzaam

De Europese energiemarkt verandert. Essent heeft net als de rest van de sector te maken met teruglopende marges door de economische ontwikkelingen. Voor ons moederbedrijf komt daar de geplande sluiting van de kerncentrales in Duitsland bij. Ondanks dat deze trends resulteren in een teruglopende ruimte om investeringen te doen, hebben we in 2011 een goede basis gelegd om onze ambities waar te maken.

Essentieel in onze activiteiten blijft een goede balans tussen de drie fundamenteën onder het opwekken en leveren van energie: onze klanten moeten erop kunnen vertrouwen dat we te allen tijde elektriciteit, gas en warmte leveren; dat we dat doen tegen een prijs die onze klanten willen betalen; en dat we daarnaast ook investeren in een duurzame energievoorziening voor de langere termijn.

Duurzame innovaties

In 2011 hebben we onze leidende positie op het gebied van duurzame energiebronnen zoals biomassa weer bevestigd. Zo is de 100 procent

biomassacentrale in Cuijk opnieuw in bedrijf genomen als proeftuin voor het realiseren van een biobased economy. Aan dit innovatieve project werd in 2011 een Green Deal toegekend door minister Verhagen. En voor onze klanten hebben we mooie resultaten geboekt met verschillende pilotprojecten op het gebied van energiemanagement. Dit heeft onder meer geresulteerd in de introductie van Mijn-E, een nieuwe innovatieve productlijn van Essent die klanten helpt energie te besparen en inspeelt op de toekomst van energieverbruik.

Dit soort duurzame innovaties kun je alleen realiseren door actief het gesprek aan te gaan met je stakeholders. Met de aanstelling van de CR Council - de onafhankelijke adviesraad van Essent - hebben we deze dialoog verder geconcretiseerd. Zo heeft de Council ons in 2011 op diverse onderwerpen binnen het MVO-beleid geadviseerd.

Deze mooie resultaten bevestigen nog maar eens mijn vertrouwen in de betrokkenheid en expertise van onze Essent medewerkers. We hebben de afgelopen jaren sterk de nadruk gelegd op een efficiënte samenwerking binnen het bedrijf en actief de samenwerking gezocht met externe stakeholders: de luiken zijn open. Dit vormt de basis om ook de komende jaren te werken aan een goed evenwicht tussen onze belangen en die van de samenleving waarvan we onderdeel zijn.

's-Hertogenbosch, 2 april 2012

Erwin van Laethem

CEO Essent N.V.

1. Het profiel van Essent

Essent N.V. is het grootste energiebedrijf van Nederland. Daarnaast zijn we de grootste producent van duurzame energie in Nederland. Essent levert elektriciteit, gas, warmte en energiediensten aan consumenten en aan kleinzakelijke en grootzakelijke bedrijven in Nederland en België.

Essent produceert het grootste deel van de energie die we leveren zelf. Naast de levering van elektriciteit, gas en warmte zijn we ook actief met het vinden van lokale energieoplossingen, het leveren van inspectiediensten en het geven van energie- en besparingsadviezen. Het hoofdkantoor is gevestigd in 's-Hertogenbosch.

1.1 De kerncijfers

Ieder jaar zetten we onze belangrijkste cijfers op een rij. Wat waren de kerncijfers van 2011?

Opgesteld vermogen

- Productievermogen: 4.048 MW
- Waarvan 557 MW duurzaam ingezet

Klanten

- 2,3 miljoen elektriciteitsklanten
- Waarvan 1,1 miljoen voor Groene Stroom, groen zakelijk en Windkracht 220
- 2 miljoen gasklanten

Medewerkers

- Bij Essent werken ongeveer 4.068 mensen.

1.2 Essent en klimaatverandering

Als een van de grootste energiebedrijven van Nederland, zijn wij ook verantwoordelijk voor de uitstoot van grote hoeveelheden broeikasgassen, vooral CO₂. Die emissies willen we stelselmatig terugdringen. Essent ondertekende in 2009 de Eurelectric verklaring, samen met veel andere Europese energiebedrijven. Daarin is vastgelegd dat deze energiebedrijven streven naar een CO₂-neutrale energievoorziening in 2050. Om dat te bereiken, investeert Essent onder meer in efficiëntere energie-installaties en in de productie van meer Groene Stroom met behulp van wind en biomassa. In ons CR Dashboard op pagina 31 zijn onze doelstellingen op deze gebieden te lezen.

1.3 De bestuurlijke organisatie

De Raad van Bestuur leidt Essent en stelt onder meer de strategie en doelstellingen van Essent

vast. Daarbinnen voert Essent haar werkzaamheden uit. Per 1 januari 2012 bestaat de Raad uit drie leden.

Naast het formuleren van de strategie en de doelstellingen, heeft de Raad van Bestuur ook de taak om het algemene beleid vast te stellen en te bewaken op het gebied van:

- Financiën
- Commercie
- Personeel
- Juridische zaken
- Communicatie
- Investerings
- Technologie en milieu

Verder is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor de contacten met de stakeholders.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van Essent rapporteert rechtstreeks aan de Raad van Bestuur van RWE en legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen van Essent. De Raad van Bestuur van Essent bestaat uit drie leden:

- Erwin van Laethem: Chief Executive Officer
- Arjan Blok: Chief Financial Officer
- Nina Skorupska: Chief Technological Officer

De Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het beleid van Essent en de uitvoering daarvan.

De Raad bestaat uit vijf leden:

- Rein Willems: voorzitter, voormalig president-directeur Shell Nederland B.V.
- Rolf Pohlig: Chief Financial Officer RWE AG

- Rolf Martin Schmitz: Chief Operational Officer RWE AG
- Filip Thon: Chief Executive Officer RWE Polen en Managing Director RWE East
- Eric van Amerongen: benoemd op voordracht van de centrale ondernemingsraad van Essent

Organogram

De organisatie van Essent is gevormd rondom twee clusters: het commerciële cluster en het technologie cluster. Staff services zijn de verschillende stafafdelingen van het hoofdkantoor. Het organogram geeft dit weer.

Executive Board

Staff services	Commercial cluster	Technology cluster
HR	Marketing	Business Development
IT	Sales portfolio management	Production
Essent Service	Business-to-business	New Energy
Overigen	Business-to-consumer	
	SME	
	Essent Local Energy Solutions	
	Essent Belgium	

1.4 Missie, ambitie en doelen

Essent opereert in een omgeving die blijft veranderen. Wat betekent dit voor onze missie, ambitie en doelen?

Klanten zijn kritisch. Ze stellen hoge eisen aan het bedrijf en aan de producten en diensten van Essent. Daarnaast heeft Essent te maken met een sterk veranderende omgeving. Aan de ene

kant op het gebied van politieke en economische ontwikkelingen. Zo worden door de economisch moeilijke tijden marges kleiner en heeft Essent minder investeringsruimte. Ook is er toenemende aandacht voor klimaatverandering. Aan de andere kant hebben we te maken met veranderende factoren in de energiemarkt: deze wordt steeds meer Europees, de concurrentie is heviger en de technologische ontwikkelingen gaan razendsnel. Al deze veranderingen plaatsen Essent voor grote uitdagingen. Uitdagingen die we graag aangaan en waar we stevige doelstellingen aan koppelen.

Missie

Essent is leidend, door onze energie.

Ambitie

Het best presterende energiebedrijf worden.

Doelen

Om het best presterende energiebedrijf te worden, heeft Essent zichzelf ambitieuze doelen gesteld ten aanzien van klanten, technologie, duurzaamheid en organisatie. Meer hierover is te lezen in het CR Dashboard op pagina 31.

1.5 Kernwaarden

De manier waarop wij onze missie, ambitie en doelen realiseren, verwoorden we in onze vier kernwaarden: waarmaken, inventief, sympathiek en transparant.

Waarmaken

Essent doet wat ze belooft. Daar kunnen onze klanten op rekenen. Goede ideeën zetten we om in concrete acties. We werken samen aan ambitieuze doelen en blijven focussen op het resultaat dat we moeten leveren. En we spreken elkaar aan op de uitvoering van acties.

Inventief

Kennis op een slimme en creatieve manier combineren, dat doen we bij Essent. Zo werken we met elkaar aan simpele, handige en efficiënte oplossingen. Daarbij durven we te experimenteren en laten we op een kritische en constructieve manier onze mening horen over voorgestelde verbeteringen en oplossingen.

Sympathiek

Oprechte interesse in en luisteren naar elkaar, de klant en de omgeving staan centraal bij Essent. Met respect voor ieders expertise, mening en achtergrond maken we de beloftes van Essent waar. We worden gedreven door het gezamenlijk leveren van resultaten, zonder onszelf hierin centraal te stellen. Op een sympathieke manier nemen wij initiatief in ons werk en in de relatie met onze stakeholders.

Transparant

Essent levert heldere producten en diensten. Onze klanten, stakeholders en medewerkers kunnen daar op rekenen. In onze communicatie en naar elkaar zijn we eveneens helder en doen we niet ingewikkeld. Zo weten onze klanten, stakeholders en medewerkers precies waar ze aan toe zijn.

1.6 Over RWE

Sinds 30 september 2009 is Essent een 100 procent dochteronderneming van RWE, één van de vijf grootste energiebedrijven van Europa. RWE is actief op het gebied van opwekking, verkoop, transport en levering van elektriciteit en gas. RWE is in Duitsland de grootste energieproducent, in Nederland is Essent het grootste energiebedrijf en in het Verenigd Koninkrijk is het de op tweena-grootste elektriciteitsproducent. Daarnaast is RWE actief in Midden- en Zuidoost-Europa.

Groei

De belangrijkste basis voor toekomstige groei van het RWE-concern vormen haar energiecentrales en investeringsprogramma voor de ontwikkeling van nieuwe milieuvriendelijke en flexibele opwekkingscapaciteit. Duurzame energie speelt daarbij een belangrijke rol. RWE Innogy is het bedrijfs onderdeel dat verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van opwekcapaciteit met wind en biomassa. Dankzij RWE's vooraanstaande positie in de Europese energiehandel kunnen wij onze energiecentrales optimaal inzetten. Met nieuwe producten voor huishoudens, de handel en het bedrijfsleven speelt het concern in op veranderingen in de behoeften van klanten. Klimaatbescherming en efficiënt omgaan met energie worden daarbij steeds belangrijker.

Duurzame waarde

Het doel van RWE is duurzame waarde te creëren voor investeerders, klanten en werknemers. Daarom is haar strategie gericht op organische groei, aangevuld met acquisities die de waarde van het bedrijf verhogen. RWE kent tien zogenoemde 'CR areas for action' en heeft zichzelf hiermee concrete doelstellingen gesteld op het gebied van Corporate Responsibility. Bijvoorbeeld om

de CO₂-uitstoot te verminderen. De RWE 'CR areas for action' zijn terug te lezen in CR Report van RWE.

Enkele kerncijfers van RWE

- De omzet van RWE in 2011 was 51,7 miljard euro.
- De energieproducent bedient 16,4 miljoen klanten met elektriciteit.
- 7,8 miljoen klanten gebruiken gas van RWE.
- Bij RWE werken meer dan 72.000 werknemers.

Meer informatie over RWE

Kijk voor meer informatie over het RWE-concern op www.rwe.nl.

2. Corporate Responsibility

Corporate Responsibility (CR), ook wel maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) genoemd, is verweven met de totale bedrijfsvoering van Essent. Het speelt een belangrijke rol in het denken en handelen van management en medewerkers.

Essent kent een goed georganiseerde governance structuur voor implementatie van Corporate Responsibility-beleid. Essent volgt daarbij de principes van UN Global Compact, waarbij Essent is aangesloten. Daarnaast handelt Essent altijd volgens de uitgangspunten van de RWE Gedragscode. In 2011 heeft Essent verklaard als één van de eerste bedrijven wereldwijd de internationale ISO 26000 standaard te volgen voor de inrichting van processen voor het naleven van de Corporate Responsibility.

Speerpunten

Ons Corporate Responsibility-beleid is vertaald naar negen speerpunten op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid. Aan deze speerpunten zijn concrete doelstellingen gekoppeld die jaarlijks worden gemonitord in het CR Dashboard.

Stakeholders

Vanuit deze verschillende speerpunten staan wij in contact en gaan we de dialoog aan met verschillende belanghebbenden, zoals klanten,

non-gouvernementele organisaties, omwonenden van centrales, medewerkers, aandeelhouders en oud-aandeelhouders. Zo vinden we de balans tussen maatschappelijke belangen en die van Essent.

2.1 Corporate Responsibility-governance

De manier waarop de CR-governance binnen Essent is vormgegeven, weerspiegelt het belang dat we eraan hechten. De Raad van Bestuur van Essent is verantwoordelijk voor het CR-beleid. Erwin van Laethem is sinds 1 januari 2012 de nieuwe CEO van Essent. In die rol is hij ook portefeuillehouder Corporate Responsibility. Namens de Raad van Bestuur is hij opdrachtgever van de afdeling Corporate Responsibility van Essent. CR Director Marga Edens geeft leiding aan deze afdeling. In samenwerking met de verschillende business units coördineert de afdeling Corporate Responsibility de vormgeving, sturing en implementatie van het CR-beleid binnen Essent. Essent kent negen Corporate Responsibility-speerpunten, waaraan concrete

doelstellingen zijn verbonden. De CR Director rapporteert rechtstreeks aan de CEO. En de CEO legt op zijn beurt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen van Essent en aan RWE over het CR-beleid dat Essent voert.

CR Council en verantwoording

Sinds eind 2010 kent Essent een MVO-adviesraad die de Raad van Bestuur en de CR Director adviseert. Deze adviesraad heet de Essent CR Council.

2.2 CR Council

In 2011 kwam de CR Council voor het eerst bij elkaar. In totaal kwam de Council drie keer bij elkaar. De CR Council van Essent is een klankbord én een onafhankelijk adviesorgaan. De leden van de CR Council:

- adviseren de Raad van Bestuur en de afdeling Corporate Responsibility (CR);
- dragen ideeën aan en signaleren aandachtspunten;
- geven hun visie op de CR-ambities en CR-dilemma's van Essent.

Maatschappelijke verantwoordelijkheid is een belangrijk onderdeel van de bedrijfsvoering van Essent. Deze verantwoordelijkheid wordt door de gehele organisatie gedragen, van de Raad van Bestuur tot aan de individuele medewerker. Een goede verankering van individuele verantwoordelijkheid binnen de organisatie is daarom in de ogen van Essent onontbeerlijk. Maar wanneer het gaat om beleid en maatschappelijke verantwoordelijkheid, ziet Essent dat nadrukkelijk niet alleen als een interne aangelegenheid. De dialoog met de CR Council is voor Essent een belangrijke manier

het door haar gewenste externe perspectief te krijgen.

Maatschappelijke terreinen

De leden van de CR Council vertegenwoordigen vijf maatschappelijke terreinen die Essent belangrijk vindt, namelijk:

- Natuur en milieu
- Wetenschap
- Klanten
- Politiek
- Bedrijfsleven

De CR Council is een afspiegeling van de maatschappij waar Essent deel van uitmaakt en waar we mee in dialoog willen treden. De maatschappelijke aandachtsgebieden zijn belangrijke factoren die meewegen in de bedrijfsvoering, strategie en maatschappelijke acceptatie van Essent. Het is dan ook van belang dat de leden van de CR Council grote kennis en ervaring hebben op het terrein dat zij vertegenwoordigen. Daarbij is het vooral belangrijk dat zij vanuit het eigen perspectief en met eigen inzichten het CR-beleid van Essent onder de loep nemen.

Activiteiten 2011

Na een duidelijke formulering van de rol en opdracht voor de onafhankelijke adviesraad, benaderde Essent in 2010 de huidige leden van de CR Council voor hun deelname aan het orgaan. Ook stelden we een eigen reglement op voor de Council. De eerste bijeenkomst van de Council in april stond in het teken van het CR Dashboard met daarin de doelstellingen van Essent op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid. De tweede en derde bijeenkomst van de CR Council

in respectievelijk juni en november stonden in het teken van concrete adviezen van de CR Council aan de Raad van Bestuur van Essent.

Leden van de CR Council

In de CR Council zitten vijf deskundigen op persoonlijke titel. Ze vertegenwoordigen niet de organisatie waar ze werkzaam zijn en rekenen het tot hun taak de Raad van Bestuur van Essent gevraagd en ongevraagd van advies te dienen. Daarbij kritisch kijkend naar het CR-beleid van Essent.

De leden van de CR Council zijn:

- Willem Ferwerda (1959): voorzitter, studeerde biologie aan universiteiten in Amsterdam en Bogotá. Ferwerda is oprichter van het bedrijfsnetwerk op het gebied van biodiversiteit, 'Leaders for Nature', en was tot voor kort algemeen directeur van de Nederlandse afdeling van IUCN, the International Union for Conservation of Nature, in 1948 opgericht met als doel om behoud en duurzaam gebruik van natuur wereldwijd te realiseren. IUCN Nederland 'vormt de brug tussen maatschappelijke organisaties, overheid en de wetenschap op het gebied van ecosystemen en het tegengaan van het verlies aan biodiversiteit'. In Nederland zijn 37 organisaties aangesloten waaronder de Waddenvereniging, Natuur en Milieu, Vogelbescherming, Bothends, Wereld Natuur Fonds en de Nederlandse staat (ministerie van EL&I). Vanaf maart 2012 richt Ferwerda zich op het opzetten van een 'Business Consortium on Ecosystem Restoration' waarin bedrijven, business schools, lokale maatschappelijke organisaties en IUCN-wetenschappers participeren om natuur wereldwijd te herstellen.
- Wim Turkenburg (1947): vertegenwoordigt het maatschappelijke terrein 'wetenschap'. Hij studeerde onder meer natuurkunde, wiskunde en astronomie aan de universiteiten van Leiden en Amsterdam. Op dit moment bekleedt hij diverse functies, te weten:
 - o Hoofd van de sectie Natuurwetenschap & Samenleving van het Departement Scheikunde van de Faculteit Bètawetenschappen van de Universiteit Utrecht.
 - o Directeur van het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht.
 - o Lid van de Raad van Bestuur van het Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN).
 - o Voorzitter van Communicatieplatform voor klimaatverandering in Nederland.
 - o Vice-voorzitter van het Nederlandse onderzoeksprogramma naar CO₂ Capture, Transport and Storage (CATO).
- Leendert-Jan Visser (1964): vertegenwoordigt het maatschappelijke terrein 'klanten' en kent een lange loopbaan binnen MKB Nederland waarbinnen hij diverse functie heeft bekleed. Sinds 2009 is hij directeur van MKB Nederland.
- Tineke Huizinga (1960): vertegenwoordigt het maatschappelijke terrein 'politiek'. Zij studeerde rechten aan de Universiteit van Utrecht, en is voormalig staatssecretaris voor Verkeer en Waterstaat en minister van VROM. Huizinga was ook actief als Tweede Kamerlid voor de Christen Unie. Op dit moment is Huizinga voorzitter van de International Governing Board van de Delta Alliance. De Delta Alliance is een wereldwijd platform van deltagebieden met als doel de kwetsbaarheid van delta's te verlagen door het uitwisselen van bestaande kennis en het

gezamenlijk ontwikkelen van nieuwe kennis. Daarnaast is zij voorzitter van de stuurgroep Dynamic Tidal Power. Een stuurgroep die zich inzet voor een innovatieve vorm van duurzame energie.

- Manon van Beek (1970): studeerde Economie aan de Vrije Universiteit Amsterdam en de Università degli Studi di Modena (Italië). Zij is executive partner van Accenture (Accenture is wereldwijd actief op het gebied van management consulting, technology en outsourcing), waar zij verantwoordelijk is voor de Benelux Utilities sector. Projecten waar Van Beek mee te maken heeft, hebben onder meer betrekking op slimme meters, smart grid, smart cities, elektrisch vervoer, energiemangement en operational excellence. Van Beek heeft meer dan vijftien jaar programma- en projectmanagement-ervaring in de energie- en watersector.

Adviezen van de CR Council in 2011

In 2011 adviseerde de CR Council de Raad van Bestuur over het CR Dashboard. De adviezen van de Council worden meegenomen in de evaluatie van het CR Dashboard door de Raad van Bestuur. Ook adviseerde de CR Council over kernenergie en biomassa.

- Advies over kernenergie
Het eerste onderwerp waar de CR Council in 2011 een advies over uitbracht, ging over één van de kernvragen van de Nederlandse energievoorziening. Namelijk: van welke bronnen maken we onder welke randvoorwaarden gebruik voor de opwekking van elektriciteit? De CR Council spitste deze vraag toe op de toepassing van kernenergie door Essent. Ze bracht een advies uit over de

rol van kernenergie in het productieportfolio van Essent. Dit advies verschijnt in de online omgeving van het Essent MVO Verslag 2011.

- Advies over biomassa
De inzet van biomassa voor elektriciteitsopwekking is een belangrijke pijler van de strategie van Essent om haar duurzame doelstellingen te behalen. Vergeleken met andere duurzame energiebronnen heeft biomassa een groot voordeel: het is altijd beschikbaar en niet afhankelijk van zon of wind. Het is daarmee een duurzame energiebron die betrouwbaar is en relatief goedkoop. De inzet van biomassa neemt hierdoor toe. In 2011 vroegen we aan de CR Council om het beleid en acties van Essent te analyseren op het gebied van de waarborging van duurzaamheid van biomassa. Dit advies verschijnt in de online omgeving van het Essent MVO Verslag 2011.

2.3 Het CR Dashboard en de speerpunten van het CR-beleid

Bij het Corporate Responsibility (CR)- beleid van Essent formuleerden we specifiek de volgende speerpunten:

1. Emissiereductie
2. Duurzame energie
3. Energiebesparing
4. Innovatie
5. Een gezonde, veilige werkomgeving
6. Goed werkgeverschap
7. Klanttevredenheid
8. Mensenrechten
9. Bedrijfsburgerschap

Deze speerpunten hebben duidelijke raakvlakken met de samenleving waarin we opereren en ze sluiten nauw aan bij de zogenoemde 'areas for action' van RWE. Voor elk van de speerpunten heeft Essent een key performance indicator (kpi) gedefinieerd en een doelstelling vastgesteld. De definities en doelstellingen zijn geformuleerd in samenspraak met verantwoordelijke medewerkers, specialisten en managers van betrokken bedrijfsonderdelen, en goedgekeurd door de Raad van Bestuur. Onze speerpunten en doelstellingen zijn samengevat in het CR Dashboard. De voortgang op de doelstellingen zijn jaarlijks gemonitord en geëvalueerd door de Raad van Bestuur van Essent. Meer daarover staat op pagina 26. De CR Council heeft een adviserende rol bij deze evaluatie.

2.4 UN Global Compact

Essent trad in 2007 als eerste Nederlandse energiebedrijf toe tot UN Global Compact, wat zich richt op de ontwikkeling en toepassing van universele principes rondom mensenrechten, arbeidscondities, milieu en corruptiebestrijding.

UN Global Compact is een initiatief tussen overheden en het bedrijfsleven en werkt onder auspiciën van de Verenigde Naties. Naast eigen doelstellingen ondersteunt UN Global Compact de acht millennium ontwikkelingsdoelen. UN Global Compact kent ook een Nederlandse vereniging waarvan Essent lid is. UN Global Compact Nederland heeft bijzondere aandacht voor twee millennium ontwikkelingsdoelen:

- Het uitbannen van honger en armoede.
- Het ontwikkelen van een duurzaam leefmilieu.

RWE Gedragscode

We passen de principes van UN Global Compact op onszelf toe en op onze businesspartners. Ons streven is een volledige naleving van de code. Essent destilleerde uit de RWE Gedragscode tien essentiële afspraken. Het is een samenvatting van de regels die we onszelf, onze medewerkers en onze zakelijke partners opleggen:

1. We respecteren de internationaal aanvaarde mensenrechten.
2. We handelen integer en transparant.
3. We handelen in het belang van de klant.
4. We tonen maatschappelijke betrokkenheid.
5. We gaan zorgvuldig om met het milieu.
6. We staan voor vrij ondernemerschap en eerlijke concurrentie.
7. We houden ons continu bezig met het verbeteren van de kwaliteit van onze prestaties.
8. We behandelen elkaar gelijkwaardig en met vertrouwen. Medewerkers en sollicitanten mogen geen nadelen ondervinden vanwege geslacht, burgerlijke staat, ras, nationaliteit, leeftijd, religie of seksuele geaardheid.
9. We zorgen voor een veilige en gezonde werkomgeving.
10. We stellen aan onze zakelijke relaties dezelfde eisen als aan onszelf.

2.5 Essent volgt ISO 26000

Op 25 oktober 2011 publiceerde Essent een verklaring waarin ze aangeeft de ISO 26000 norm te volgen. Dit is de internationale richtlijn voor maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties.

Pilotproject

Essent maakte in 2011 samen met negen andere bedrijven deel uit van een pilotproject

van normalisatie-instituut NEN om de mate van toepassing van ISO 26000 in de praktijk te toetsen. In aanloop naar deze pilot schreef Essent ook mee aan de mondiale norm. De processen rond Corporate Responsibility (CR) van Essent en de rapportage daarvan zijn vormgegeven in lijn met de uitgangspunten van ISO 26000.

Uitgangspunten ISO 26000

De belangrijkste uitgangspunten van ISO 26000 zijn:

1. Omarm de zeven belangrijke principes van maatschappelijke verantwoordelijkheid:
 - o verantwoording afleggen
 - o transparantie
 - o ethisch gedrag
 - o respect voor stakeholderbelangen
 - o respect voor de wet
 - o respect voor internationale gedragsregels
 - o respect voor mensenrechten
2. Onderken als bedrijf je verantwoordelijkheid ten aanzien van de effecten die je bedrijfsvoering heeft op mens, maatschappij en milieu, en dat je invloed kunt uitoefenen op bijvoorbeeld leveranciers.
3. Identificeer je stakeholders en ga met hen in dialoog.
4. Analyseer relevante thema's en kijk welke belangrijk zijn voor de verantwoordelijkheid van de eigen organisatie.
5. Integreer maatschappelijke verantwoordelijkheid in beleid, besluitvorming, cultuur en dagelijks werk van het bedrijf.

2.6 Duurzaamheidscontract tussen RWE en oud-aandeelhouders Essent

In 2009 sloot RWE een Duurzaamheidscontract met oud-aandeelhouders van Essent. Het uitgangspunt van deze overeenkomst is het waarborgen van de balans tussen beschikbaarheid van energie, duurzaamheid en betaalbaarheid.

Onderdeel van het Duurzaamheidscontract is de oprichting van een onafhankelijke toezicht-houdende stichting begin 2012: de Essent Sustainability Development Foundation (ESDF). Het belangrijkste uitvoerende orgaan in de ESDF is de Sustainability Development Council (SDC) met drie leden namens Essent en RWE, drie leden namens de oud-aandeelhouders en één onafhankelijke voorzitter.

Het contract bevat bindende afspraken over:

- de opwekking van betaalbare en duurzame energie;
- investeringen die gericht zijn op de productie van duurzame energie en reductie van CO₂-emissies;
- investeringen in innovatie;
- investeringen in excellente service aan klanten tegen een concurrerende prijs.

Ontwikkelingsplan

Volgens het ontwikkelingsplan dat in het Duurzaamheidscontract is opgenomen, investeert RWE in de periode 2009 tot 2013 4,5 miljard in Nederland. Onder meer in:

- de kolen- en biomassacentrale in de Eemshaven;

- uitbreiding en modernisering van de gascentrales in Moerdijk en Maasbracht;
- offshore en onshore windenergie.

Verder investeert RWE ook in:

- de leveringszekerheid van gas;
- het optimaliseren van de klantenservice van Essent;
- elektrisch transport.

Gevolgen van investeringen

De investeringen zorgen ervoor dat de beschikbaarheid en de betaalbaarheid van energie voor langere tijd is gegarandeerd, dat de relatie met de klanten wordt versterkt door betere serviceverlening en dat duurzaamheid wordt gewaarborgd. Tot slot dragen de investeringen bij aan de ambitie van Essent om CO₂-emissies te verlagen. Dit laatste gebeurt door:

- de toename van het aandeel groene energie tot 20-25 procent in 2020;
- de verhoging van de energie-efficiëntie door de bouw van de Eemscentrale, de uitbreiding en modernisering van de Clauscentrale met Eenheid C, en de uitbreiding van de centrale in Moerdijk.

Dankzij deze maatregelen halen we op termijn meer energie uit dezelfde hoeveelheid brandstof.

De Essent Sustainability Development Foundation (ESDF)

De Essent Sustainability Development Foundation (ESDF) ziet erop toe dat de afspraken in het Duurzaamheidscontract worden nagekomen. De onafhankelijke stichting kent drie organen:

1. Een bestuur, met daarin zeven vertegenwoordigers van de oud-aandeelhouders van

Essent voor de overname door RWE.

2. De Verkopersraad, met daarin 136 vertegenwoordigers van de oud-aandeelhouders.
3. De Sustainability Development Council (SDC), met daarin drie leden namens Essent en RWE, drie leden namens de oud-aandeelhouders en één onafhankelijke voorzitter.

Sustainability Development Council

Het belangrijkste uitvoerende orgaan in de ESDF is de Sustainability Development Council (SDC). Deze council komt twee keer per jaar bijeen om de voortgang van de afspraken te monitoren. De belangrijkste taken van de SDC zijn:

- Toezicht houden op de naleving door RWE en Essent van het Duurzaamheidscontract, inclusief het Ontwikkelingsplan.
- Het evalueren van de voortgang van de implementatie van het Ontwikkelingsplan.
- Het geven van (ongevraagd) advies aan het Bestuur van de ESDF, aan Essent en RWE over de naleving door Essent en RWE van het Duurzaamheidscontract en het Ontwikkelingsplan.

Voordat de formele oprichting van de ESDF plaatsvond, kwam de SDC op 21 december 2011 voor het eerst bij elkaar. De oud-aandeelhouders van Essent hebben aangegeven de indruk te hebben dat Essent op de goede weg is. Een definitieve tussenstand wordt bepaald in de vergadering van juni 2012.

Arbitrage

Als Essent of RWE in gebreke blijven, kan de SDC een eis tot nakoming door Essent of RWE ter arbitrage voorleggen. In het Duurzaamheidscontract is vastgelegd dat Essent of RWE aan de SDC dan een boete moet betalen.

2.7 Ketenverantwoordelijkheid

RWE koopt op de mondiale markt brandstoffen in, zoals kolen, gas en biomassa. Essent gebruikt deze brandstoffen in haar centrales voor de productie van elektriciteit en warmte, of voor de verkoop van gas.

Essent is zich bewust van de vraagstukken rondom ketenverantwoordelijkheid en van de impact van haar handelen op mens en milieu. Door te handelen volgens de principes van UN Global Compact, legt Essent op een transparante manier verantwoording af over de herkomst van de gebruikte brandstoffen. Zo voldoet meer dan 96 procent van de biomassa die we inzetten in onze centrales aan de voorwaarden van het Green Gold Label. Dit is een systeem dat de duurzaamheid van biomassa waarborgt.

Steenkolendialoog

Ook zijn we een bedrijf dat haar verantwoordelijkheid neemt als het gaat om de herkomst van steenkool. Daarom is Essent deelnemer aan de Nederlandse steenkolen-dialoog. Via

moederbedrijf RWE participeert Essent ook in de in 2011 gestarte Europese steenkolendialoog: Better Coal.

2.8 Verantwoording over Corporate Responsibility

Essent legt jaarlijks verantwoording af over haar activiteiten op het gebied van Corporate Responsibility in een CR-Report. Voor het jaar 2011 kozen we voor een online variant. Hiermee wordt informatie toegankelijk voor de lezer en is er geen papier meer nodig voor drukwerk. Voor de samenstelling van het CR-Report gebruiken we de uitgangspunten voor CR-verslaglegging van het Global Reporting Initiative (GRI) als richtlijn.

Global Reporting Initiative

Het GRI is aan de Verenigde Naties verbonden. Het is een breed geaccepteerde en toegepaste rapportagerichtlijn voor CR-verslaglegging. Door gebruik te maken van de rapportagerichtlijn worden verslagen (en daarmee bedrijven) op punten onderling vergelijkbaar. De rapportagerichtlijn schrijft een groot aantal thema's voor waarover wij verplicht moeten rapporteren. Ook is de wijze van meten en verslaglegging voorgeschreven.

Transparantiebenchmark

Sinds 2004 laat het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie jaarlijks de Transparantiebenchmark uitvoeren. In deze, overigens niet vrijwillige, bedrijfsvergelijking wordt gekeken hoe transparant bedrijven zijn in hun maatschappelijke verslaglegging.

Bijvoorbeeld over het milieu, maar ook over omgang met dilemma's en betrokkenheid van stakeholders. In het transparantie-onderzoek naar de MVO-verslaglegging van 469 grote bedrijven is Essent in 2011 geëindigd als tweede energiebedrijf. In het totaaloverzicht staat Essent op plaats 26. Essent verbeterde daarmee de score met 20 procent ten opzichte van 2010. Over de hele linie worden de scores in de Transparantiebenchmark echter steeds hoger. Daarom heeft de verbetering van onze score 'slechts' geleid tot een stijging van één plaats op de ranglijst ten opzichte van 2010. Daarbij werken we, populair gezegd, niet met af te vinken lijstjes, maar communiceren we over onderwerpen die voor Essent en de samenleving relevant zijn. Daarin proberen we transparant te zijn en onze visie en standpunten goed toe te lichten.

2.9 Vragen, meldingen of verbeteringsuggesties over ons CR-beleid?

Vragen, meldingen en verbeteringsuggesties over het CR-beleid dat Essent uitvoert, kunnen worden gesteld via het e-mailadres cr@essent.nl.

Behandeling van vragen, meldingen en verbeteringsuggesties vindt in principe plaats op individuele basis en waar nodig in samenspraak met de relevante bedrijfsonderdelen. Meldingen en verbeteringsuggesties van personeel vinden hun weg via de klokkenluidersregeling, de klachtenregeling en de diverse vertrouwenspersonen.

3. De speerpunten van Essent

Het Corporate Responsibility (CR) beleid van Essent kent negen speerpunten:

1. Emissiereductie
2. Duurzame energie
3. Energiebesparing
4. Innovatie
5. Een gezonde, veilige werkomgeving
6. Goed werkgeverschap
7. Klanttevredenheid
8. Mensenrechten
9. Bedrijfsburgerschap

Aan deze speerpunten koppelden we doelstellingen, die we jaarlijks meten en rapporteren in ons CR Dashboard dat is te lezen op pagina 31. Hieronder bespreken we kort de negen speerpunten. In de hoofdstukken hierna leest u over de belangrijkste projecten en resultaten rondom enkele speerpunten.

3.1 Emissiereductie

Essent doet veel om haar CO₂-uitstoot terug te dringen en te voldoen aan verschillende duurzame doelstellingen. In 2009 ondertekende Essent de Eurelectricverklaring, samen met veel andere Europese energiebedrijven. Daarin is vastgelegd dat de ondertekenaars streven naar een CO₂-neutrale elektriciteitsvoorziening in 2050. Zo werken we samen aan klimaatbescherming. De voortgang meten we via de CO₂-uitstoot in grammen (g) per kilowattuur (kWh).

Efficiëntere energie-installaties en meer Groene Stroom

Om die CO₂-neutrale elektriciteitsvoorziening in 2050 te bereiken, investeerde Essent ook in

2011 in efficiëntere energie-installaties zoals warmtekrachtcentrales, de Eemshavencentrale en de Claus C centrale. Ook investeerden we in de productie van meer Groene Stroom door het meestoken van biomassa en via RWE Innogy in het bouwen van windmolenparken. Natuurlijk blijven we ook continu inzetten op innovatie.

3.2 Duurzame energie

Essent is de grootste producent van duurzame energie in Nederland. De komende jaren willen we het aandeel duurzame energie in onze energiemix nog verder vergroten. Dit doen we door te investeren in biomassa meestook in de Amercentrale (Geertruidenberg) en de Eemshavencentrale (provincie Groningen).

Hoe groot is het aandeel duurzame energie?

We meten het aandeel duurzame energie in onze totale energieproductie. Een aanvullende doelstelling voor duurzame energie is het percentage van de gebruikte biomassa dat is gecertificeerd volgens het Green Gold Label.

3.3 Energiebesparing

We zien het als onze verantwoordelijkheid om onze klanten te stimuleren zuinig met energie om te gaan. Want zo dragen we bij aan een flinke CO₂-reductie. In 2011 lanceerden we daarvoor verschillende producten, ook in lijn met de campagne 'Essent levert'. Hiermee bieden we consumenten mogelijkheden om energie te besparen. We wezen ze hiervoor op onze producten en diensten. Een overzicht hiervan is te lezen in hoofdstuk 4 van dit verslag. We meten de energiebesparing bij onze klanten in tonnen CO₂-reductie. De doelstellingen en resultaten van 2011 staan in het CR Dashboard.

Energiebesparing Essent

In onze eigen bedrijfsvoering hebben we ook allerlei energiebesparingsprogramma's, gericht op huisvesting en vervoer. Daarbij meten we de voortgang van de CO₂-reductie per gram per voltijdbaan (fte). Ons doel is een verlaging te realiseren van 5 procent per jaar in de periode 2011-2013.

3.4 Innovatie

Voor Essent is innovatie essentieel om duurzame doelstellingen te realiseren. We onderzoeken veelbelovende technologische ontwikkelingen

en starten pilotprojecten op het grensvlak van onderzoek en commerciële exploitatie.

Innovatieprojecten

Een greep uit de belangrijkste innovatieprojecten van Essent:

- Groen gas, bijvoorbeeld de Biogas XL-projecten in het kader van de Green Deals
- Elektrisch rijden
- Biobased economy

We meten de innovatiedoelstellingen aan de hand van het aantal initiatieven dat tot pilotprojecten uitgroeit.

3.5 Een gezonde, veilige werkomgeving

Het is voor Essent essentieel dat haar eigen medewerkers en ook de medewerkers van bedrijven die voor Essent werken, 's morgens veilig naar hun werk gaan en 's avonds ook weer veilig thuis komen. Zowel op de productielocaties als in kantoorgebouwen. We hebben dan ook een strikt beleid voor Health, Safety & Environment. Op dat gebied behoren we tot de top van Europese energiebedrijven. Essent doet er alles aan om haar werknemers gezond en veilig te laten werken.

Doelstellingen meten

Onze HSE-doelstellingen meten we op drie manieren:

- Het percentage ziekte-dagen op het totale aantal te werken dagen.
- Het totale aantal ongelukken binnen Essent.
- Het aantal incidenten per jaar per honderd fulltime medewerkers.

Aan dit speerpunt is een beloningsstructuur gekoppeld voor senior management en leden van de Raad van Bestuur van Essent.

3.6 Goed werkgeverschap

Medewerkers zijn waardevol voor Essent. We doen er alles aan om goede medewerkers voor het bedrijf te vinden en te behouden. We willen dat Essent bekend staat als een aantrekkelijke werkgever. We meten dit aan de hand van onze positie als topwerkgever in de jaarlijkse lijst van Beste Werkgevers in het blad 'Intermediair'. We willen structureel een plaats innemen bij de 25 beste bedrijven. Verder vinden we diversiteit belangrijk: ons personeelsbestand moet in alle lagen van het bedrijf een goede afspiegeling zijn van de maatschappij waarin wij opereren. Dat meten we aan de hand van het percentage vrouwen in de top en subtop van Essent.

3.7 Klanttevredenheid

Klanttevredenheid draait om service en het aanbieden van producten en diensten waar onze klanten behoefte aan hebben. Klanttevredenheid hebben we bij Essent hoog in het vaandel staan. Onze klanten willen we producten en diensten leveren die helemaal passen bij hun energiebehoeften. Verder promoten we Groene Stroom en Groen gas als alternatieven voor

fossiele brandstoffen. We meten de klanttevredenheid in het percentage ontevreden klanten per jaar. Aan dit speerpunt is een beloningsstructuur gekoppeld voor senior management en leden van de Raad van Bestuur

3.8 Mensenrechten

Essent stimuleert een bedrijfsvoering die respect heeft voor mensenrechten. We passen de principes van UN Global Compact toe op onszelf en op onze businesspartners. Deze principes vormen de uitgangspunten van de RWE Gedragscode. We streven altijd naar een volledige naleving van de RWE Gedragscode. Want we willen er bijvoorbeeld van verzekerd zijn dat de inkoop van reguliere goederen en diensten en de inkoop van biomassa-brandstoffen voldoen aan strikte voorwaarden op sociaal gebied en op het terrein van natuur en milieu.

3.9 Bedrijfsburgerschap

Essent wil een goede bedrijfsburger zijn in de maatschappij waarin wij opereren. Met allerlei maatschappelijke projecten vullen we die rol in. Essent streeft ernaar haar maatschappelijke licence to operate te versterken door:

1. Een actief lid te zijn van UN Global Compact. Hoe actief we zijn, meten we aan de hand van het aantal projecten waaraan we deelnemen die bijdragen aan de principes van UN Global Compact.
2. Onze medewerkers te stimuleren om vrijwilligerswerk te doen in de Nederlandse samenleving. Hoeveel vrijwilligerswerk we doen, meten we aan het aantal medewerkers dat via het programma Companius vrijwilligerswerk uitvoert.

CR Dashboard

Onze CR-speerpunten en voortgang 2011

Essent CR Dashboard

Als energiebedrijf dat is verankerd in de maatschappij waarin we opereren, heeft Essent sinds enige jaren negen beleidsspeerpunten die duidelijke raakvlakken hebben met diezelfde maatschappij. Het CR Dashboard geeft een goede weergave van de doelstellingen en de resultaten hiervoor. In 2011 zijn deze voor het eerst geëvalueerd.

In 2010 hebben we voor deze speerpunten voor het eerst prestatie metingen (ofwel KPI's, key performance indicators) gedefinieerd en daar doelstellingen aan verbonden. Deze zijn samengevat in het Corporate Responsibility (CR) Dashboard en worden verder toegelicht op pagina 28. In 2011 hebben wij de voortgangsrapportage voor alle KPI's ingevoerd en heeft de Raad van Bestuur van Essent voor het eerst de resultaten geëvalueerd. Ook zijn de adviezen die de onafhankelijke CR Council heeft gegeven, meegenomen in de evaluatie. De resultaten voor elk speerpunt voor 2011 zijn terug te lezen in het CR Dashboard.

Evaluatie uitkomsten

Onze lange termijn doelstellingen voor duurzame energie en het reduceren van CO₂-emissies staan onder druk door verslechtering van de internationale marktsituatie en door specifieke beleidskeuzes door overheden in Nederland en Duitsland. Hierdoor worden projecten die zullen bijdragen aan deze doelstellingen naar verwachting later uitgevoerd. Het gaat om de volgende ontwikkelingen:

- Afnemende investeringsruimte door economische omstandigheden en gedwongen sluiting van RWE kerncentrales in Duitsland.
- Tot 2015 zal de meestook van biomassa niet groeien omdat de huidige afspraken met de overheid daarin niet voorzien.
- Op dit moment steunt de overheid nieuwe offshore windparken niet financieel.
- Vertraging in de bouw van de Eemshaven-centrale als gevolg van extra tijd die nodig is voor vergunningen betekent een lager percentage biomassa in 2020.
- De overheid wijst plannen af voor CO₂-afvang en -opslag (CCS), zodat het geplande pilot-project in de Eemshaven niet door kan gaan.

Desondanks handhaven wij onze huidige doelstellingen en blijven we ons inzetten voor nieuwe regelgeving in de vorm van een leveranciersverplichting. Deze moet het mogelijk maken onze plannen voor windenergie en biomassa door te zetten.

In 2012 gaat Essent ook nieuwe KPI's definiëren voor overige emissies van onder meer fijnstof en

stikstofoxides. Hierbij zal het speerpunt Emissie-reductie worden gesplitst in de speerpunten Klimaatbescherming en Bescherming milieu, zodat straks sprake zal zijn van tien CR-speerpunten.

Daarnaast blijft Essent ook inzetten op energiebesparing bij klanten door middel van effectieve business cases voor energiebesparing. Ook hoopt Essent dat ambitieuze doelstellingen kunnen worden overeengekomen in het 'Meer met minder' energiebesparingsconvenant tussen overheid en betrokken sectoren, dat op dit moment vernieuwd wordt.

Voor energiebesparing bij onze medewerkers zetten we het bestaande beleid voort. Daarbij gaan we het monitoren van de voortgang verbeteren en blijven we actief medewerkers stimuleren hun energieverbruik te beperken.

Essent zet in op het starten van vier innovatieve pilotprojecten in de periode 2011-2012.

Essent is hiervoor goed op weg dankzij twee van dergelijke pilotprojecten die inmiddels lopen (deelname aan Power matching City in Hoogkerk en het testen van nieuwe biobrandstoffen in de bio-energiecentrale in Cuijk).

Een continue verbetering van veiligheid en gezondheid stimuleert Essent door de doelstellingen voor 2012 te verscherpen. Zo ook de doelstelling voor het percentage ziekte-dagen: dat wordt 3,5 procent, gelijk aan de situatie in 2010.

Het aantal vrouwen in de top en subtop bij Essent kent een geringe teruggang. Het percentage willen we verhogen en daarom gaat Essent hier meer aandacht aan besteden.

Het aantal medewerkers van Essent dat vrijwilligerswerk via Companius heeft gedaan is minder dan gehoopt. Dat ligt mede aan het feit dat 2011 een pilotjaar was voor Companius. De doelstelling van een participatie van 5 procent van onze medewerkers aan Companius blijft gehandhaafd voor 2012.

Naast de kleinschalige kookoven-projecten die Essent in Mali en Ghana heeft geïnitieerd, introduceren we voor 2012 een nieuw UN Global Compact project. De bedoeling is dat ook dit project gaat bijdragen aan een of meerdere van de UN Global Compact principes. Zo helpen de kookovens bijvoorbeeld bij een efficiënter brandstofgebruik en een gezondere leefomgeving voor de gebruikers ervan.

Adviezen CR Council

In 2011 heeft de CR Council het CR Dashboard besproken met de toenmalige CEO van Essent, Peter Terium en Marga Edens, CR Director. De uitkomsten van deze gesprekken zijn meegenomen in de evaluatie van het CR Dashboard. Voor een tweetal speerpunten bracht de Council specifiek advies uit.

Adviezen van de CR Council voor het speerpunt emissiereductie:

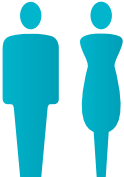

- Neem ook overige emissies mee binnen dit CR-speerpunt, zoals stikstofoxides en fijnstof.
- Onderzoek of het mogelijk is om als lange-termijn doelstelling 'op zijn minst CO₂ - neutraal' aan te houden.
- Onderzoek of opslag van CO₂ op land (CCS) en projecten om land te herstellen meegenomen kunnen worden in de CO₂-reductie strategie.

Essent neemt deze voorstellen van de CR Council over.

Adviezen van de CR Council voor het speerpunt Aandeel duurzame energie:

- Probeer ambitieuzer te zijn met betrekking tot het aandeel duurzame energie.
- Continueer de dialoog met de overheid over de nieuwe regelgeving om het aandeel duurzame energie in de energiemix te stimuleren in de vorm van een leveranciersverplichting.

Het halen van onze duurzame energiedoelstellingen staat zoals eerder beschreven onder druk. Desondanks handhaaft Essent haar huidige doelstellingen. We blijven ons inzetten voor nieuwe regelgeving in de vorm van een leveranciersverplichting om het mogelijk te maken onze plannen voor windenergie en biomassa door te zetten.

CR SPEER- PUNTEN	EMISSIE- REDUCTIE	AANDEEL DUUR- ZAME ENERGIE IN DE ENERGIEMIX	ENERGIE- BESPARING	INNOVATIE	HEALTH, SAFETY & ENVIRONMENT	GOED WERK- GEVERSCHAP	KLANT- TEVREDENHEID	MENSEN- RECHTEN	BEDRIJFS- BURGERSCHAP
	Een CO ₂ -neutrale energie-voorziening in 2050	Verdubbelen van het aandeel duurzame productie	Stimuleren van energiebesparing	Op zoek naar efficiënte en duurzame energietoepassingen	Zorgen voor een gezonde en veilige werkomgeving	Essent staat bekend als aantrekkelijke werkgever met oog voor diversiteit	Nakomen wat we beloven: betrouwbaar, betaalbaar en zo duurzaam mogelijk	Respect voor mensenrechten in mondiale grond- en brandstofketens	Steun voor maatschappelijke projecten, goede doelen en vrijwilligerswerk
									
STATUS 2011	Gemiddelde CO ₂ -emissie in 2011 was 522 g/kWh	In 2011 was 12,5% van de totale energieproductie duurzaam; 96% van de geïmporteerde houtpellets had Green Gold Label	CO ₂ -reductie bij klanten was in 2011 96 kton; gemiddelde CO ₂ -reductie van onze auto's en gebouwen was 3,3% per jaar sinds 2008	In 2011 zijn 2 pilotprojecten geïnitieerd	In 2011 bedroeg de LTIF 0,65 en de TRCF 1,29. Het ziekteverzuim was 3,85%	In 2011 eindigde Essent 25e in top 25 Beste Werkgevers Onderzoek Intermediair. 18% vrouwen in (sub)topposities	Het percentage ontevreden klanten in 2011 5%	We passen UN Global Compact principes toe op onszelf en partners. In 2011 bevestigd door 100% naleving RWE Code of Conduct	In 2011 was 2,6% van onze medewerkers vrijwilliger via Companius en werd 1 project geïnitieerd dat bijdroeg aan UN Global Compact
	522 g/kWh	12,5% van de totale opwekking 96% Green Gold Label	96 kton 3,3% per jaar sinds 2008	2 PILOTPROJECTEN IN 2011	0,65 LTIF 1,29 TRCF 3,85% ziekteverzuim	25 ^e plaats 18% vrouwen in (sub)topposities	5%	100 % naleving RWE Gedragscode	2,6% van de medewerkers in 2011 1 project in 2011
DOEL	Gemiddelde CO ₂ -emissie verlagen naar minder dan 500 g/kWh in 2012 en tot minder dan 400 g/kWh in 2020	Aandeel duurzame energie van totale productie: 20-25% in 2020. 100% van geïmporteerde houtpellets heeft in 2015 Green Gold Label	CO ₂ -reductie bij klanten: in totaal 161 kton in 2012; bij medewerkers 5% CO ₂ -reductie per fte per jaar in 2011-2013	In de periode 2011-2012 zijn vier pilotprojecten geïnitieerd	Voor 2012 zijn de doelen 1,3 voor de LTIF, 2,6 voor de TRCF en voor het ziekteverzuim 3,5%	Structurele plaats in top 25 Beste Werkgevers Onderzoek Intermediair. 25% vrouwen in (sub)topposities in 2013	Percentage ontevreden klanten in 2012 ligt onder of is gelijk aan 6%	Volledige naleving RWE Gedragscode	In 2012 is 5% van onze medewerkers vrijwilliger via Companius en is 1 nieuw project geïnitieerd dat bijdraagt aan UN Global Compact
	<500 g/kWh in 2012 <400 g/kWh in 2020	20-25% VAN TOTALE OPWEKKING 2020 100% 2015 GREEN GOLD LABEL	IN TOTAAL 161 kton IN 2012 5% PER FTE PER JAAR 2011-2013	4 PILOTPROJECTEN 2011-2012	1,3 LTIF 2,6 TRCF 3,5% ziekteverzuim	top 25 25% vrouwen in (sub)topposities in 2013	≤ 6% in 2012	100 % naleving RWE Gedragscode	5% van de medewerkers in 2012 1 project in 2012

Toelichting op de samenstelling van het CR Dashboard

1. Emissiereductie

Essent heeft de Eurelectric klimaatverklaring getekend en zich daarmee gecommitteerd aan een CO₂-neutrale elektriciteitsvoorziening in 2050. Dat willen we bereiken door te investeren in zeer efficiënte elektriciteitscentrales en meer duurzame energieproductie.

KPI en target

De behaalde emissiereductie meten we aan de hand van de CO₂-uitstoot in grammen (g) per kilowattuur (kWh). In 2009 waren onze emissies 572 g/kWh. De doelstellingen van Essent zijn dat het cijfer in 2012 lager moet zijn dan 500 g/kWh en in 2020 minder dan 400 g/kWh. Deze doelen zijn gebaseerd op de aanname dat de overheid nieuwe wetgeving invoert die grootschalige biomassa meestook en windenergie blijft stimuleren.

2. Het aandeel duurzame energie in de energiemix

Essent is de grootste producent van duurzame energie in Nederland. Onze doelstelling is om het aandeel Groene Stroom in onze elektriciteitsmix te verdubbelen tot 20-25 procent in 2020. Dat willen we doen door te investeren in meer windenergie via zusterbedrijf RWE Innogy en door meer biomassa mee te stoken in onze centrales. Daarbij is het onze doelstelling dat we alleen duurzame biomassa gebruiken.

KPI en target

We meten het aandeel duurzame energie in de energiemix aan de hand van het percentage duurzame energie in onze totale energieproductie. Het aandeel duurzame biomassa meten we door middel van het percentage biomassa dat gecertificeerd is volgens het Green Gold Label (GGL). In 2020 willen wij ten minste 20 procent van onze elektriciteitsmix duurzaam opwekken. In 2012 moet 90 procent van de geïmporteerde houtpellets gecertificeerd zijn volgens het GGL. Dat moet 100 procent worden in 2015.

3. Energiebesparing

Essent ziet het als haar verantwoordelijkheid klanten te stimuleren zuinig met energie om te gaan. We doen dat onder meer door onze klanten 'slimme' thermostaten, isolatieservice en andere producten en diensten aan te bieden. Op het gebied van energiebesparing kijken we ook naar onze eigen bedrijfsvoering. Binnen Essent lopen er verschillende besparings-programma's gericht op huisvesting en vervoer.

KPI en target

We meten de energiebesparing bij klanten in tonnen CO₂-reductie. In 2012 moet er een besparing gerealiseerd zijn van 161 kton CO₂, uitgaande van de maatregelen die we sinds 2008 hebben genomen. De voortgang van de energiebesparing binnen Essent meten we aan de hand van CO₂-reductie per kilogram per voltijdbaan (fte). Ons doel is een verlaging te realiseren van 5 procent per jaar in de periode 2011-2013.

4. Innovatie

Essent onderzoekt veelbelovende technologische ontwikkelingen en initieert pilotprojecten op het grensvlak van onderzoek en commerciële exploitatie.

KPI en target

We meten de innovatiedoelstellingen aan de hand van het aantal initiatieven dat tot pilotprojecten uitgroeit. In de periode 2011-2012 moet dat aantal op zijn minst vier zijn.

5. Health, Safety & Environment

Essent wil dat haar medewerkers zo gezond mogelijk zijn. We doen er alles aan om onze eigen medewerkers en medewerkers van bedrijven die voor Essent werken een gezonde en veilige werkplek te bieden.

KPI en target

We meten de HSE-doelstellingen op drie manieren:

1. In het percentage ziekte-dagen op het totale aantal te werken dagen.
2. Lost Time Injury Frequency (LTIF) is het aantal ongelukken dat ertoe leidt dat een medewerker niet kan komen werken.
3. Total Recordable Case Frequency (TRCF) is het aantal werkgerelateerde ongelukken dat leidt tot werkverzuim, leidt tot beperkt ziekteverlof of leidt tot behandeling. Voor de LTIF wordt het target voor 2012 1,3 en voor de TRCF wordt dit 2,6. De doelstelling voor het percentage ziekte-dagen is 3,5 procent.

6. Goed werkgeverschap

We willen dat Essent bekend staat als een aantrekkelijke werkgever die medewerkers een veilige werkplek biedt en inspirerend werk waarin mensen zichzelf kunnen ontplooiën. Verder vinden we dat ons personeelsbestand in alle lagen van het bedrijf een goede afspiegeling moet zijn van de maatschappij waarin wij opereren. Het medewerkersbestand moet goed in balans zijn met betrekking tot geslacht, leeftijd en etnische achtergrond.

KPI en target

We meten de voortgang voor dit speerpunt aan de hand van de volgende KPI's:

- Onze positie als topwerkgever in de jaarlijkse lijst van Beste Werkgevers van Intermediair. We willen structureel een plaats innemen bij de 25 beste bedrijven.
- Het percentage vrouwen in de top en subtop van Essent. Dat moet 25 procent zijn in 2013.

7. Klanttevredenheid

Essent waardeert haar klanten. We willen hen goede service leveren en producten en diensten aanbieden waar ze behoefte aan hebben.

KPI en target

We meten de klanttevredenheid als het percentage ontevreden klanten. Ook voor 2012 wordt onze doelstelling 6 procent of minder.

8. Mensenrechten

Essent is sinds 2007 lid van UN Global Compact. Dat houdt in dat we zaken doen met respect voor internationale mensenrechten, werkomstandigheden en het milieu, en dat we corruptie afwijzen.

KPI en target

We meten dit als de mate van overeenstemming dat ons gedrag en het gedrag van onze partners heeft met de RWE Gedragscode. In alle gevallen streven we een volledige naleving van de RWE Gedragscode na.

9. Bedrijfsburgerschap

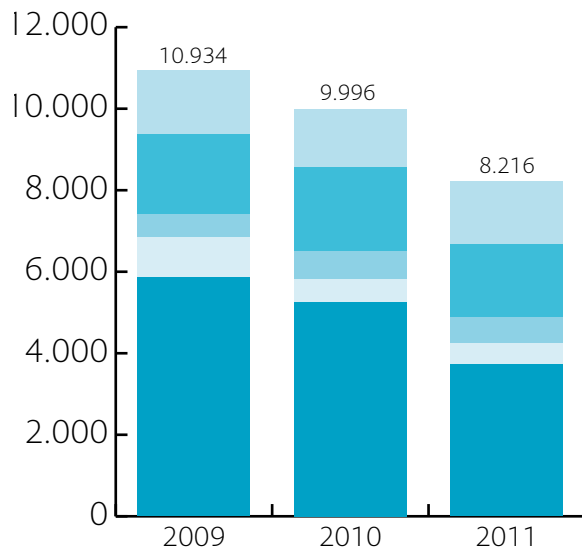
Essent wil een goede bedrijfsburger zijn in de maatschappij waarin wij opereren en daaraan ook een wezenlijke bijdrage leveren.

KPI en target

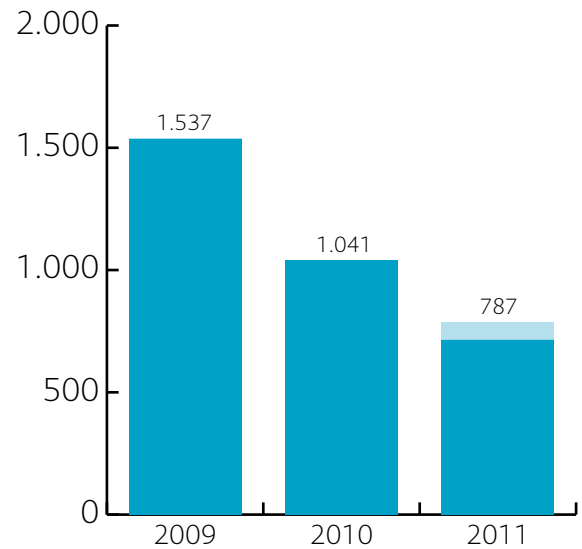
Essent doet dit door:

- Haar medewerkers te stimuleren vrijwilligers-werk te doen in de Nederlandse samenleving. Dit meten we aan het aantal medewerkers dat via het programma Companius vrijwilligerswerk uitvoert. Dat moet 5 procent zijn.
- Een actief lid te zijn van UN Global Compact. Dit meten we aan de hand van het aantal projecten waaraan we deelnemen die bijdragen aan de principes van UN Global Compact. Dat moet minimaal één zijn.

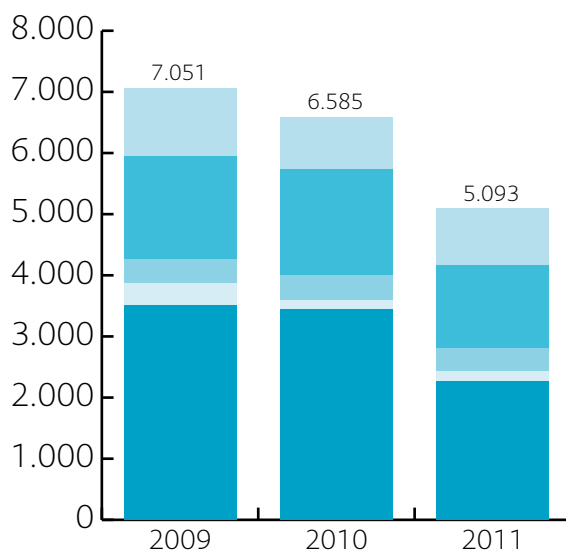
Kerncijfers

CO₂-emissies energieproductie (kton)

- Deelnemingen (pro rato)
- Overig Essent
- Moerdijk
- Maasbracht
- Geertruidenberg

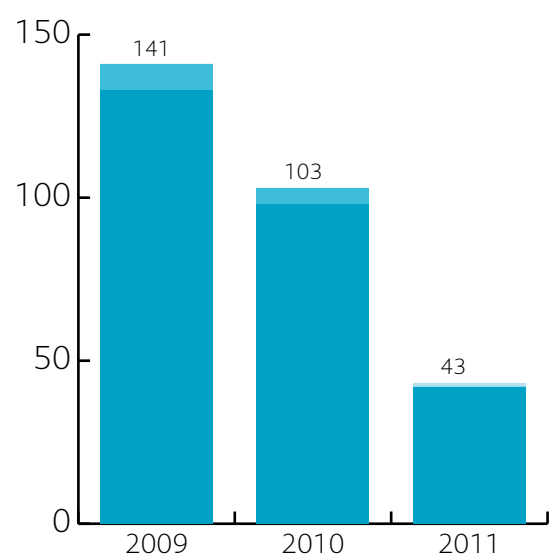
SO₂-emissies energieproductie (ton)

- Deelnemingen (pro rato)
- Overig Essent
- Moerdijk
- Maasbracht
- Geertruidenberg

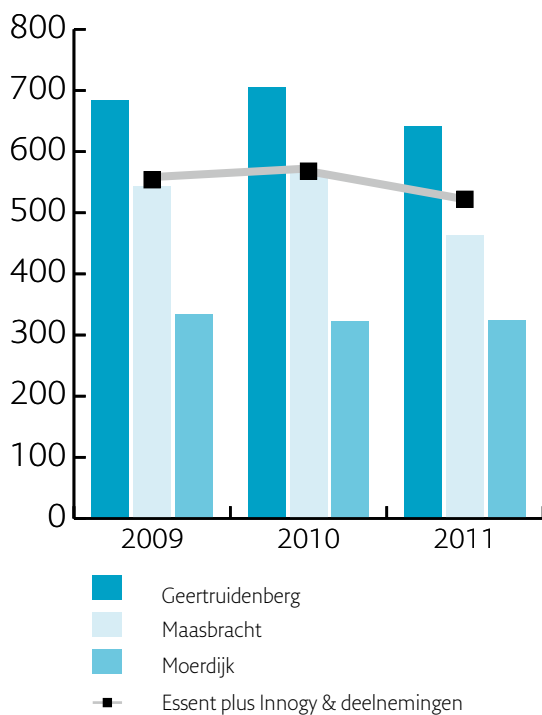
NO_x-emissies energieproductie (ton)

- Deelnemingen (pro rato)
- Overig Essent
- Moerdijk
- Maasbracht
- Geertruidenberg

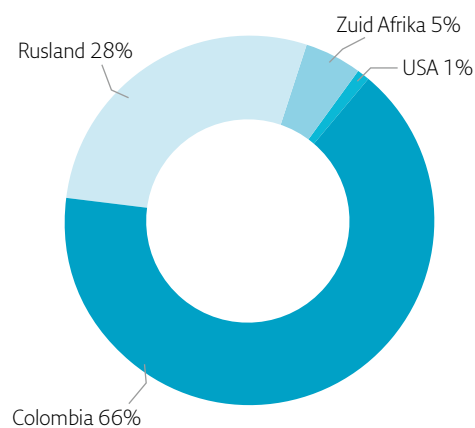
Fijnstofemissies energieproductie (ton)

- Deelnemingen (pro rato)
- Overig Essent
- Moerdijk
- Maasbracht
- Geertruidenberg

CO₂-emissies energieproductie (kg/MWh)

Kolenconsumptie en herkomst

Totale kolenconsumptie Amercentrale
1,59 miljoen ton kolen voor elektriciteitsproductie
Essent klanten in 2011.

In het productie- en emissieoverzicht is meer informatie te lezen
(www.essent.nl/mvoverslag).

Duurzame energieproductie¹

in GWh

	2011	2010	2009
Windenergie	496 ³	367 ³	1.067 ²
Waterkracht	15	31	26
Stand alone schone biomassa	0	85	153
Fossiel vervanging door schone biomassa (vast)	1.462	1.646	1.669
Totaal	1.974	2.129	2.915
Langjarige windenergie inkoop contracten ⁴	770	626	-

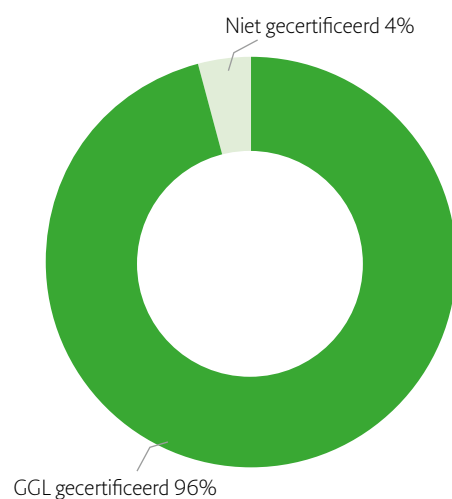
1: Door wijzigingen in de organisatie- en rapportageuitgangspunten, voortkomende uit de overname door RWE, zijn de cijfers voor 2009, 2010 en 2011 niet direct vergelijkbaar met voorgaande jaren. Deze cijfers kunt u raadplegen op www.essent.nl/mvo.

2: Waarvan 606 GWh in Duitsland (deze windparken zijn intussen ondergebracht bij RWE Innogy in Duitsland en niet meer gerapporteerd hier).

3: Inclusief RWE Innogy Benelux (voorheen Essent Wind).

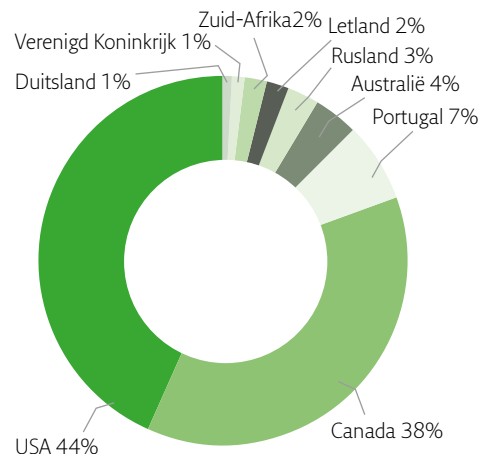
4: Rapportage met ingang van 2010.

Houtpellets Green Gold Label (GGL) gecertificeerd

Geïmporteerde houtpellets ingezet in de Amercentrale.

Houtpelletsconsumptie en herkomst

Totale biomassaconsumptie Amercentrale 0,73 ton voor elektriciteitsproductie voor Essent klanten in 2011. Ruim 89 procent hiervan betrof (geïmporteerde) houtpellets.

People, planet, profit, power

	2011	2010	2009
People			
Aantal medewerkers ¹	3.794	3.899	4.359
% vrouwen	34	34	35
% vrouwen in leidinggevende functies	18	19	16
% ziekteverzuim	3,85 ²	3,5 ²	3,7
LTIF (DART-Score) ³	0,65	0,48	(0,40)
Planet			
Donaties (in euro's, circa)	433.519	130.000	300.000
Profit ⁴ (bedragen in miljoenen euro's)			
Netto-omzet	-	6.120	5.710
Resultaat toe te rekenen aan aandeelhouders	-	762	4.391
Totaal eigen vermogen	-	6.847	6.274
Totaal rentedragende verplichtingen	-	24	109
Geïnvesteed vermogen	-	7.572	7.387
Power			
Totale duurzame productiecapaciteit (MW)	557 ⁵	532 ⁵	1.076
% duurzame energie in totale productie	12,5	12,1	15
Aantal Groene Stroom + Windkracht 220 + Groen Zakelijk klanten in Nederland	1.100.000 ⁶	1.000.000 ⁶	920.000
Aantal Groen voor Gas klanten in Nederland	29.541	32.500	34.800
CO ₂ -uitstoot (kton) ⁷	8.216	9.996	10.934
Vaste biomassa met Green Gold Label	96 ⁸	92 ⁸	73

1: Aantallen (eigen plus ingehuurde) medewerkers in fte (bron: RWE Sociaal jaarverslag 2011).

2: Essent N.V. minus de onderdelen Energie:Direct, Essent België, ELES-extended en Energieproductie Geleen (EPG).

3: In 2010 zijn de veiligheidscijfers voor het eerst gerapporteerd middels LTIF. Hiermee zijn de prestaties van Essent beter vergelijkbaar met die van andere bedrijven.

4: De profijt cijfers 2011 worden toegevoegd zodra de jaarrekening van Essent N.V. is gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel.

5: Inclusief RWE Innogy in de Benelux. (zie ook afbakening van dit MVO Verslag)

6: Inclusief klanten van RWE Nederland.

7: Emissies voortkomende uit de productie van elektriciteit en warmte.

8: Betreft alleen geïmporteerde houtpellets.

4. Onze duurzame producten en diensten

Naast duurzame energieproducten, zoals Groene Stroom, levert Essent als energiedienstverlener concrete producten en diensten, gericht op het verlagen van energienota's van onze klanten. Niet alleen om hen kosten te helpen besparen, maar ook om het milieu te sparen.

Essent levert gas, elektriciteit, warmte en energiediensten aan twee miljoen consumenten en bedrijven. Ook zijn wij de grootste producent van Groene Stroom in Nederland. Ruim een miljoen Nederlandse klanten (consumenten en zakelijke klanten) namen in 2011 Groene Stroom, groen zakelijk en Windkracht 220 van ons af. In totaal maakt bijna de helft van onze elektriciteitsklanten gebruik van duurzame energieproducten en -diensten. Maar Essent biedt meer.

Slimme producten en diensten

Onze klanten vragen steeds vaker om slimme en gemakkelijke energiediensten en -producten. Omdat ze hun energierekening willen verlagen, maar ook omdat ze weten dat energie besparen goed is voor het milieu. Daarbij gaat het niet zozeer om het tarief per kilowattuur stroom of per kubieke meter gas, maar om het bedrag dat zij uiteindelijk onderaan de streep moeten betalen.

4.1 Voorbeelden van duurzame producten

Essent biedt een ruim assortiment producten die duurzaam zijn of die klanten helpen om heel simpel energie te besparen.

Groene Stroom en groen zakelijk

Al in 1995 introduceerde Essent als eerste Groene Stroom in Nederland en was daarmee een pionier op dit gebied. Onze Groene Stroom voor de zakelijke markt en particuliere markt wordt zo veel mogelijk in Nederland opgewekt door middel van vooral schone biomassa, windenergie en een beetje waterkracht. Om er zeker van te zijn dat de gebruikte biomassa echt duurzaam is, gebruiken wij sinds 2002 het Green Gold Label systeem om de duurzaamheid van de bronnen van onze biomassa te bewaken. In 2011 voldeed 96 procent van de geïmporteerde houtpellets (geperst zaagsel) die wij gebruiken in onze centrales aan de eisen van dit label.

Mijn-E: slimme energieoplossingen

In november 2011 introduceerde Essent met Mijn-E een nieuwe innovatieve productlijn van Essent. Mijn-E is de verzamelnaam voor een aantal slimme energieoplossingen. Met Mijn-E krijgen consumenten eenvoudig inzicht in hun energieverbruik, wat helpt bij het besparen van energie. Het eerste product dat onder deze naam op de markt kwam, is de E-thermostaat. Hiermee kunnen consumenten vanaf elke locatie eenvoudig de temperatuur in huis aanpassen via een app op hun smartphone of tabletcomputer.

De BespaarCoach

Een ander product is de BespaarCoach, die we in februari 2011 lanceerden. De BespaarCoach is een online programma dat consumenten laat zien hoe ze energie kunnen besparen en wat dat jaarlijks aan euro's oplevert. Veel

besparingsmogelijkheden kunnen consumenten eenvoudig zelf toepassen. De BespaarCoach geeft tips en aanwijzingen. Essent kent ook de Bespaarwaaier die online is te bestellen. De waaier biedt klanten praktische tips om energie te besparen.

De Nationale Isolatieservice

Bij de Nationale Isolatieservice van Essent werken isolatieadviseurs die consumenten snel duidelijk maken welke isolatiemogelijkheden hun huis heeft. Ook laten zij zien wat de kosten en besparingen zijn. Met spouwmuurisolatie, vloerisolatie en dakisolatie kunnen mensen vaak honderden euro's aan energie per jaar besparen. De Nationale Isolatieservice is eind 2010 geïntroduceerd. In 2011 brachten we het nogmaals uitgebreid onder de aandacht van onze klanten. Essent kent ook de Isolatie-test waarmee eenvoudig een inschatting kan worden gemaakt

hoeveel kosten bespaard kunnen worden door de woning te isoleren.

EnergieBespaarplan voor ondernemers

Speciaal voor mkb-ondernemers hebben we sinds eind 2010 het EnergieBespaarplan. Het EnergieBespaarplan is ontwikkeld voor sectoren als de horeca, autobedrijven, detailhandel, (non) food, zakelijke dienstverlening en productiebedrijven. Een adviseur van Essent maakt een energieanalyse van de onderneming. Deze geeft vervolgens een energieadvies op maat. Dat levert al gauw een jaarlijkse besparing op van 1.500 tot 2.000 euro.

Windkracht220

Windkracht220 is Groene Stroom speciaal voor bedrijven. Deze stroom is helemaal opgewekt met Nederlandse windmolens en heeft de laagste CO₂-footprint van alle stroomproducten op de CO₂-prestatieladder van de Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen (SKAO). Windkracht220 helpt bedrijven hoger te komen op de CO₂-prestatieladder, waardoor zij meer kans maken in duurzame aanbestedingstrajecten van overheden en bedrijven.

Groen gas

Groen gas van Essent is afkomstig uit organisch materiaal, zoals koeienmest. Bacteriën zetten dit materiaal om in biogas. Groen gas is duurzamer dan gewoon gas. Groen gas wordt voor de zakelijke markt aangeboden. Bedrijven die Groen gas afnemen van Essent verduurzamen hun productie en daarmee de producten en/of diensten die ze verkopen. Groen gas heeft een lage CO₂-footprint op de CO₂-prestatieladder van

de Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen (SKAO). Groen gas helpt bedrijven hoger te komen op de CO₂-prestatieladder, waardoor zij meer kans maken in duurzame aanbestedingstrajecten van overheden en bedrijven.

Voor de particuliere markt biedt Essent Groen voor Gas. Hierbij levert Essent conventioneel gas en compenseert vervolgens de CO₂-uitstoot daarvan door duurzame energieproducten (in veelal ontwikkelingslanden) financieel te ondersteunen.

Verbruiksmanager

De Verbruiksmanager is een online applicatie die klanten een beter inzicht geeft in het energieverbruik. Met behulp van deze informatie kan de klant het voorschot voor de energierekening dusdanig bijstellen dat deze is afgestemd met het actuele energieverbruik. Dit helpt de klant bewuster om te gaan met het energieverbruik en voorkomt grote afwijkingen op de jaarafrekening.

4.2 Samenwerking HIER Klimaatcampagne en Essent

Essent en de HIER Klimaatcampagne besloten in 2011 nauwer te gaan samenwerken. Doel: mensen bewuster laten omgaan met energie en het milieu. Essent en HIER willen bereiken dat door de intensievere samenwerking Nederlandse consumenten, bedrijven, organisaties en overheden:

- nog vaker kiezen voor Groene Stroom;
- nog meer energie besparen;
- de resterende CO₂-uitstoot op een verantwoorde manier compenseren.

Wat is de HIER Klimaatcampagne?

De HIER Klimaatcampagne is een initiatief van ruim dertig maatschappelijke organisaties met als missie: Nederland betrekken bij het oplossen van het klimaatprobleem. De aanpak van HIER is praktisch, oplossingsgericht en met een positieve benadering. Als grootste producent van duurzame energie in Nederland werkt Essent daar graag aan mee.

CO₂-prestatieladder

HIER is in samenwerking met de stichting SKAO medebeheerder van de CO₂-prestatieladder en adviseert Essent bij het optimaliseren van producten voor deze ladder. Zo heeft Windkracht220 bijvoorbeeld de laagste CO₂-factor op de CO₂-prestatieladder.

De CO₂-prestatieladder werd in 2009 geïntroduceerd door ProRail voor spoorbouwprojecten. De CO₂-prestatieladder stimuleert bedrijven tot klimaatvriendelijk werken en produceren en geeft opdrachtnemers concurrentievoordeel, wanneer zij actief werk maken van CO₂-reductie.

5. Emissiereductie en duurzame energie: onze centrales

We vinden dat onze klanten een betrouwbare levering van elektriciteit en gas van ons mogen verwachten, tegen betaalbare prijzen én met oog voor een duurzame toekomst. Om die balans te realiseren, investeert Essent onder meer in efficiëntere centrales, biomassa en windenergie. Met deze investeringen willen we onze emissies reduceren en het aandeel duurzame energie in onze portfolio vergroten.

De context waarin Essent opereert

De Europese energiesector waarin Essent opereert, is de laatste twee jaar geconfronteerd met drastische veranderingen die hun schaduw vooruit werpen naar de komende jaren. Als een van de leidende Europese energiebedrijven heeft het moederbedrijf van Essent, RWE, hier volop mee te maken. Zo worden we geconfronteerd met een daling van de prijzen op de groothandelsmarkt voor energie. Een gevolg van de economische crisis van de laatste jaren. Het resultaat is dat de marges voor de geproduceerde stroom door RWE en Essent in ieder geval tot 2014 erg dun zullen zijn. Daarnaast heeft RWE te maken met het politieke besluit in Duitsland om tot 2022 gefaseerd alle kerncentrales te sluiten. De financiële impact hiervan is nog niet in volle omvang bekend, maar dat ze zonder compenserende maatregelen aanzienlijk zullen zijn, staat vast. Deze ontwikkelingen hebben tot gevolg dat onze investeringsruimte voor de komende jaren beperkter is dan zij de afgelopen

jaren was. Desondanks blijven de langetermijndoelstellingen van Essent overeind staan.

Leveranciersverplichting

In Nederland heeft de overheid daarnaast de duurzame energiedoelstelling verminderd naar 14 procent en zich tegen carbon capture & storage (CCS: afvang en opslag van CO₂) op land verklaard. Ook is het sinds het stopzetten van de MEP-subsidie in 2006 steeds onduidelijk geweest of en hoe de stimulering van grootschalige inzet van biomassa voortgezet zou worden. Die onzekerheid maakt het voor een bedrijf als Essent moeilijk nieuwe investeringen te doen.

Binnen de energiesector is Essent een belangrijke initiatiefnemer voor invoering van de zogeheten Leveranciersverplichting als vervanging van het oude subsidieregime. Deze verplichting brengt meer marktwerking in de productie van duurzame energie. Hierover zijn in de Tweede Kamer inmiddels duidelijke afspraken gemaakt die na verdere uitwerking hopelijk leiden tot nieuwe kansen voor groei in duurzame energie vanaf

2015. De leveranciersverplichting biedt namelijk mogelijkheden die het huidige subsidiesysteem niet biedt. De verwachting is namelijk dat met een nieuw subsidiesysteem onze biomassacapaciteit optimaal benut kan worden. Dat betekent 35 procent biomassa bijstook in 2020 in Amer 9 en 8 en een grootschalige inzet van biomassa in Eemshaven.

De komende jaren lijkt er onder het huidige kabinet weinig ruimte te zijn om in Nederland grootschalig in te zetten op offshore wind en wind op zee. Essent betreurt dat. De ontwikkeling van vijf grootschalige windparken kan, naast de inzet van biomassa, een aanzienlijke bijdrage leveren aan het behalen van de gestelde CO₂-doelstellingen. RWE doet in de omliggende landen veel ervaring op met de installatie en exploitatie van windparken op zee. Onder de juiste condities kan deze expertise in Nederland worden toegepast.

Best practices en synergievoordelen

RWE en haar dochterbedrijven, waaronder Essent, keken gezien de ontwikkelingen in 2011 extra goed naar toekomstige inkomsten en uitgaven. In 2011 maakten we plannen die ons gaan voorbereiden op de toekomst. In 2011 startten de RWE-ondernemingen bijvoorbeeld met een project waarin RWE-bedrijven uit Duitsland, Nederland en Engeland leren van elkaars best practices en waarin ze zoeken naar synergievoordelen.

5.1 De centrales van Essent: nog efficiënter

Om de komende jaren de balans tussen leveringszekerheid, betaalbaarheid en duurzaamheid te kunnen waarborgen, maakte Essent plannen voor haar energiecentrales. Die willen we nog efficiënter laten draaien.

Een groot deel van de energie die we leveren aan onze klanten, produceren we zelf. We willen daarbij niet afhankelijk zijn van één soort brandstof of één type centrale. Met name als het gaat om de opwekking van elektriciteit beschikken we over een uitgebalanceerd productiepark.

Soorten centrales

Essent produceert energie op verschillende manieren:

- biomassa/kolencentrales
- gascentrales
- warmtekrachtcentrales
- kleine waterkrachtcentrales
- kleinschalige buurtenergiecentrales die draaien op Groen gas uit vergiste koeienmest

Ook heeft Essent via dochterbedrijf RWE Innogy een aantal windparken. Deze veelzijdige mix aan centrales, brandstoffen en de inzet van windparken is volgens ons de beste manier om leveringszekerheid en betaalbaarheid van energie te garanderen.

Hoog rendement en duurzaam werken

Essent laat elke elektriciteitscentrale optimaal draaien, met het hoogste rendement. Dat is kostentechnisch het meest interessant en het meest duurzaam. Hoger rendement betekent namelijk meer elektriciteit produceren met dezelfde hoeveelheid brandstof. En dat scheelt ook weer in de uitstoot van bijvoorbeeld stoffen als CO₂. Om onze doelstellingen te halen, kiezen we voor de bouw van nieuwe centrales en de modernisering van bestaande centrales. Dit doen we ook in het kader van duurzame doelstellingen die de overheid stelt.

5.2 Duurzame doelstellingen

In EU-verband moet Nederland 14 procent van alle energie in 2020 duurzaam opwekken. Volgens Essent is de duurzame doelstelling van de overheid alleen haalbaar door nieuwe windparken te bouwen en door grote hoeveelheden biomassa mee te stoken in kolencentrales.

Marktwerking

Een belangrijke voorwaarde voor het vergroten van het aandeel duurzame energie is volgens Essent de invoering van de zogeheten 'leveranciersverplichting duurzame energie'. De verplichting zorgt ervoor dat leveranciers de markt opgaan om tegen gunstige voorwaarden Groene Stroom in te kopen. Zodoende bepaalt de markt welke vormen van duurzame energieopwekking het meest (kosten)efficiënt zijn.

Fossiele brandstoffen blijven belangrijk

Op dit moment is de huidige duurzame productiecapaciteit nog te klein en de investeringen zijn te kostbaar om de groei van de energievraag met duurzame energie op te vangen. Daarbij komt dat een keuze voor alleen zonne- en windenergie de leveringszekerheid, een belangrijke pijler onder onze strategie, in gevaar brengt. De zon schijnt immers niet altijd en het waait soms ook niet hard genoeg. Snel op- en afregelbare centrales bieden hiervoor een goede oplossing. Een mooi voorbeeld daarvan zijn de twee ultramoderne en zeer efficiënte gascentrales in Moerdijk (Moerdijk II) en Maasbracht (Clauscentrale C). In de overgangsfase naar een volledig duurzame energievoorziening zullen conventionele fossiele brandstoffen dan ook belangrijk blijven.

Investeren in schone en efficiënte centrales

Als conventionele centrales noodzakelijk blijven om in onze toekomstige elektriciteitsbehoefte te voorzien, moeten we ervoor zorgen dat die centrales zo schoon en efficiënt mogelijk zijn. Met dat uitgangspunt investeert Essent/RWE al enige jaren vele miljarden euro's in de bouw van nieuwe centrales en de modernisering van bestaande centrales.

5.3 Modernisering en nieuwbouw centrales

Essent moderniseerde in 2011 een aantal van haar elektriciteitscentrales. Zo zorgen we ervoor dat ze zo schoon en efficiënt mogelijk zijn. Goed voor het milieu en een goede manier om kosten te reduceren. En dus passend binnen onze strategie. In 2011 nam Essent de Claus C centrale in Maasbracht in gebruik. Deze voormalige Claus B centrale is de afgelopen jaren volledig gemoderniseerd en uitgebreid. De centrale heeft nu een opwekkingsvermogen van 1.300 megawatt en een rendement van 58 procent. Ter vergelijking: de oude Clauscentrale had een rendement van 40 procent. Met dezelfde hoeveelheid gas, wekken we dus veel meer elektriciteit op.

Nieuwe Moerdijkcentrale

In 2011 stelde Essent de Moerdijk 2 centrale in bedrijf. Deze nieuwe centrale heeft een ultramoderne gecombineerde gas- en stoomturbine met een maximaal vermogen van 430 megawatt en een rendement van 58 procent.

Plannen

Essent heeft plannen om ook de Claus A centrale volledig te moderniseren. Ook willen we de Moerdijk 1 centrale en de Swentiboldcentrale in Geleen nog efficiënter maken.

5.4 Essent en warmte

Naast elektriciteit en gas levert Essent ook warmte aan klanten. Ook daarbij hechten we waarde aan energiebesparing. Daarom bieden we naast energiebesparende producten ook efficiënte lokale warmteoplossingen voor in de gebouwde omgeving gericht op nieuwbouw en bestaande bouw.

Combineerde opwekking

In de warmtekrachtcentrales van Essent zetten we aardgas om in elektriciteit en warmte. Deze gecombineerde opwekking is efficiënter dan de afzonderlijke productie van stoom en elektriciteit. Het levert een energie-efficiëntie op van soms wel tachtig procent. Essent heeft een aantal centrales die speciaal gebouwd zijn om warmte en elektriciteit op te wekken. Deze staan bijvoorbeeld bij grote zakelijke afnemers, zoals DSM in Geleen en Shell in Moerdijk. Kleinere centrales (WKK's) staan bijvoorbeeld bij tuinders. De warmtekrachtcentrales van Essent leveren niet alleen warmte, ze zijn samen goed voor zo'n veertig procent van de totale elektriciteitsproductie van Essent.

Warmtenetten

De warmtenetten van Essent verwarmen samen meer dan 70.000 woningen. Daarnaast wordt ook warmte geleverd direct aan fabrieken of bijvoorbeeld kassen. Essent ontwikkelt warmtenetten voor nieuwbouw en bestaande bouw. In 2011 namen de investeringen in de nieuwbouw huizenmarkt verder af. Maar aan de andere kant investeerden woningcorporaties in 2011 wel veel in renovatie van bestaande bouw in binnenstedelijke gebieden. Deze laatste ontwikkeling gaat samen met de ambitie van deze woningcorporaties om woningen energie-

efficiënter te maken. Warmte uit warmtenetten kan dan een goede manier zijn om de energieprestatie van de woningen te verbeteren. Voor de warmtesector - en dus ook voor Essent - betekent dit meer focus op verdichting van de bestaande warmtenetten.

De rol van beleidsmakers bij duurzame warmte

Ook beleidsmakers zien in dat verduurzaming van warmtevoorziening nodig is om duurzame doelstellingen te halen. Daarom heeft zij warmte nu integraal opgenomen in de SDE+-subsidieregeling. Tot voor kort was deze regeling voornamelijk gericht op elektriciteitsvoorziening. Nu geeft de overheid ook subsidies voor duurzame warmte. Dit biedt Essent kansen. Er zijn echter enkele obstakels die we daarvoor moeten overwinnen.

Energielabel

Voor de nieuwbouw van woningen geldt dat de warmtevoorziening uit het warmtenet wordt meegenomen in het bepalen van de energieprestatie. Maar voor bestaande bouw geldt het energielabel, waarin warmte uit een warmtenet nog niet wordt meegerekend. Dit staat de realisatie van een meer efficiënte energie-infrastructuur in de weg. Samen met diverse gemeenten, Energie Nederland en Bouwend Nederland startte Essent in 2011 een dialoog met de ministeries van Binnenlandse Zaken en Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Doel daarvan was deze regeling aan te laten passen in de wet- en regelgeving.

Inrichting warmte-infrastructuur

Een ander onderwerp van gesprek in deze lopende dialoog is een ander onderdeel uit het Bouwbesluit van 2011. Hierin was bepaald dat de huidige

praktijk, waarin gemeenten een eigen klimaatbeleid kunnen voeren en dat vertalen in een aansluitplicht op een warmtenet, komt te vervallen. Hierdoor komt de rentabiliteit van warmtelevering in gevaar en daarmee ook de mogelijkheden voor een meer efficiënte warmtevoorziening.

Warmtewet

Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie herzag in 2011 de Warmtewet en publiceerde deze opnieuw. Belangrijkste verbetering ten opzichte van het oude wetsvoorstel (uit 2009) is dat er heldere afspraken zijn gemaakt over de warmtepreizen die aan de consument worden doorberekend. De Tweede Kamer behandelt het wetsvoorstel in 2012. Essent begon in 2011 met de voorbereidingen voor de implementatie van de Warmtewet.

Warmte-uitwisseling

Een belangrijke ontwikkeling in 2011 was het bewustwordingsproces in de energiesector en bij gemeenten over de potentie van warmte-uitwisseling op bedrijventerreinen. Essent onderkent deze potentie ook. Op dit moment zetten wij daarom actief onze kennis en ervaring in bij diverse studies en beleidswerkgroepen om warmte-uitwisseling op korte termijn haalbaar te maken.

5.5 Kernenergie: kerncentrale Borssele

RWE/Essent is als aandeelhouder betrokken bij de kerncentrale in Borssele. De oud-aandeelhouders van Essent en de energiebedrijven Delta en RWE tekenden in oktober 2011 een overeenkomst over de aandelenverdeling van de kerncentrale Borssele. Sindsdien is zeventig

procent van de aandelen in handen van Delta en dertig procent in handen van RWE.

Voorlopig geen tweede kerncentrale

In de overeenkomst tussen de oud-aandeelhouders van Essent en de energiebedrijven Delta en RWE is vastgelegd dat RWE/Essent mag deelnemen in een eventueel te bouwen nieuwe kerncentrale. Op 23 januari 2012 maakten Delta en RWE echter bekend de plannen voor een nieuwe kerncentrale voorlopig in de ijskast te zetten. De redenen hiervoor zijn dat door de crisis er overcapaciteit op de elektriciteitsmarkt is met lage energieprijzen tot gevolg, het verslechterde investeringsklimaat en de onzekerheid over het beleid rond verhandelbare rechten voor uitstoot van CO₂.

Kernenergie: veiligheid, betaalbaarheid, en maatschappelijk draagvlak

Als het gaat om kernenergie, dan wegen veiligheid, betaalbaarheid en maatschappelijk draagvlak zwaar voor Essent. Naar aanleiding van de kernramp in het Japanse Fukushima in maart 2011 zijn de veiligheidsaspecten van alle Europese centrales in officiële onderzoeken onder de loep genomen. Volgens het Europees Robuustheidsonderzoek (CSA), is de kerncentrale in Borssele beter voorbereid op denkbare en ondenkbare gebeurtenissen dan vereist.

5.6 De Eemshavencentrale

Essent bouwt bij de Eemshaven een nieuwe kolen/biomassacentrale. Deze centrale is één van de modernste efficiëntste kolen/biomassacentrales ter wereld. Hij heeft een vermogen van 1.600 megawatt en een rendement van 46 procent. De centrale draagt bij aan een betaalbare en

betrouwbare energievoorziening in Nederland. En ook is belangrijk voor de modernisering van de Nederlandse energievoorziening die bijdraagt aan het reduceren van emissies.

In de centrale in de Eemshaven wordt gestookt in de zogeheten Ultra Super Critical ketels. In deze ketels kunnen de temperatuur en druk hoog oplopen. Dit zorgt voor een rendement van 46 procent. In vergelijking met oudere elektriciteitscentrales is dat zeer hoog. De centrale heeft door dit hoge rendement minder brandstof nodig om dezelfde hoeveelheid energie te produceren. In vergelijking met oudere centrales is de Eemshavencentrale dan ook veel schoner en zuiniger. De centrale is daarom erg belangrijk voor de modernisering van de Nederlandse energievoorziening. De eerste fase van de centrale in Eemshaven moet in 2013 gereed zijn. Fase twee staat voor 2014 op de planning.

Moderne energievoorziening

Daarnaast is het mogelijk om de centrale snel op of af te schakelen. De centrale heeft bijna dezelfde flexibiliteit als een gascentrale. Dit is zeer gunstig in combinatie met bijvoorbeeld windenergie. Als het hard waait, en er dus veel energie wordt opgewekt met windturbines, kan de Eemshavencentrale snel worden afgeschakeld. En omgekeerd kan de centrale betrouwbare en betaalbare elektriciteit leveren als het niet waait of als de zon niet schijnt. Met deze flexibiliteit past de nieuwe centrale uitstekend in een moderne energievoorziening. Vooral omdat de centrale ook de mogelijkheid biedt voor grootschalige biomassa bijstook en CCS (CO₂ capture & storage) en daarmee invulling geeft aan de transitie naar een duurzamere energievoorziening.

RWE/Essent als duurzame partner in de regio

Met de bouw van een elektriciteitscentrale die tientallen jaren meegaat, heeft RWE/Essent zich als het ware verankerd in de regio. RWE/Essent neemt daarom haar verantwoordelijkheid en stimuleert een groot aantal regionale ontwikkelingen. Zo werken we samen met lokale overheden aan de uitbreiding van elektrisch vervoer, de aanleg van een warmtenet, smart grids en talrijke andere initiatieven.

Economie en werkgelegenheid

De Eemshavencentrale betekent veel voor de economie en werkgelegenheid in de regio. In 2011 werkten er gemiddeld 2.500 werknemers per dag op de bouwplaats van de Eemshavencentrale. Een veilige, gezonde werkplek is voor RWE/Essent van groot belang. Daarbij hechten wij zeer aan het structurele overleg dat we hebben met de Arbeidsinspectie en instanties zoals de regionale brandweer. Om de naleving van arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden beter te bewaken, hebben wij in 2011 een convenant gesloten met FNV Eemshaven. Hierin is de naleving van de arbeidswet- en regelgeving door de ingeschakelde hoofd- en onderaannemers een belangrijk aandachtspunt.

Werkgelegenheid en bedrijvigheid

De centrale zal straks, alshij operationeel is, directe werkgelegenheid bieden aan ruim 130 mensen. Verder zullen er vele honderden banen ontstaan bij toeleveranciers, technische dienstverleners en logistieke partners van RWE/Essent. Daarnaast wordt er door onze aanwezigheid in de regio ook aanpalende bedrijvigheid gestimuleerd en dus ook indirecte werkgelegenheid gecreëerd, zoals bijvoorbeeld in de horeca en catering.

Banenmarkt

Kortom, RWE/Essent levert met de Eemshavencentrale en haar duurzame activiteiten een enorme bijdrage aan de werkgelegenheid in de Eemdelta. Daarom vinden wij een goede relatie met het UWV van groot belang, zowel voor ons eigen recruitment als voor de regio. Wij zorgen ervoor dat onze vacatures ook via de regionale kanalen worden opengesteld en we organiseren samen evenementen. Zo organiseerden we in 2011 een grote banenmarkt bij de Eemshavencentrale, in samenwerking met het UWV en andere partijen. Tijdens deze banenmarkt hebben ruim 1.500 bezoekers kennisgenomen van de bijna 800 vacatures die RWE/Essent en tientallen andere regionale bedrijven aanboden.

Liftenproject

We zijn bijzonder trots op het 'liftenproject' dat wij hebben opgestart, samen met beveiligingsbedrijf Trigion en sociaal werkbedrijf Ability. Middels dit

project zijn vijftig mensen met een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag gegaan als liftbediende in de Eemshavencentrale. Zij zorgen ervoor dat alle medewerkers van de centrale veilig en zonder ophoud gebruik kunnen maken van de lift.

Kennis en innovatie

Met de Eemshavencentrale levert Essent ook een bijdrage op het gebied van kennis en innovatie. RWE/Essent is één van de oprichters van de Energy Valley Topclub, een samenwerkingsverband tussen bedrijfsleven, overheid, kennisinstellingen en NGO's in Noord-Nederland. De Energy Valley Topclub vervult een actieve rol in kennisoverdracht op energiegebied. Zo dragen we met 1 miljoen euro bij aan het promotietraject van een aantal jonge academische onderzoekers en spelen we een actieve rol in de concrete uitvoering van het provinciale energiebeleid.

Natuur en milieu

Bij de bouw van de Eemshavencentrale houden we rekening met natuur en milieu. Met het oog hierop zal RWE/Essent de komende decennia actief zijn in Noord-Nederland. Samen met verschillende betrokken partijen zoals Groningen Seaports en Nuon hebben wij fors geïnvesteerd in de aanleg van extra natuurgebieden.

Investeren in de natuur

Zo hebben we door de uitkoop van garnalenvissers een stiltegebied in de Eems-Dollard gecreëerd van vijfduizend hectare. Hierdoor treedt aanzienlijk minder verstoring op voor zeezoogdieren in 'de kraamkamer' van de Waddenzee. RWE/Essent heeft er verder voor gezorgd dat een groot foerageer- en broedgebied van ruim 70 hectare is ingericht voor vogels en andere diersoorten. Ook worden er maatregelen getroffen op Ameland en Schiermonnikoog die een grote bijdrage leveren aan het herstel en beheer van de aanwezige natuurwaarden op de eilanden en daarmee in het Waddenzeegebied.

E-pact

Daarnaast werken we sinds 2009 samen met natuur- en milieuorganisaties in het zogenaamde E-pact. Hierin hebben betrokken partijen afspraken gemaakt om gezamenlijk economische en ecologische ontwikkelingen meer hand in hand te laten gaan. Door kennisdeling, een constructieve dialoog en gezamenlijke uitvoering van specifieke projecten wordt de basis gelegd voor een duurzame samenwerking tussen bedrijven en natuur- en milieuorganisaties.

Sport en cultuur

Ook op het gebied van sport en cultuur levert Essent een bijdrage aan de regio van

de Eemshavencentrale. In 2011 werd Essent hoofdsponsor van FC Groningen. Essent helpt de club en het stadion te verduurzamen en zo de groenste voetbalclub van Nederland te worden. In 2011 bespaarde FC Groningen al enorm op het gas- en elektriciteitsgebruik (respectievelijk 130.000 m³ en 200.000 kWh). De voetbalclub is inmiddels overgestapt op de duurzame contracten Groen gas en Windkracht220 van Essent.

RWE Cultuurfonds

Ten slotte sponsort RWE/Essent tientallen grote en kleine culturele activiteiten in de regio. Hiervoor is het RWE Cultuurfonds opgericht. Door de opzet en manier van participatie heeft het Cultuurfonds een brede en vergaande stimulans van regionale culturele ontwikkelingen. Culturele activiteiten die wij in 2011 bijvoorbeeld sponsorden, waren dansfestival 'Op Roakeldais' en theaterfestival 'Noorderzon' in het Noorderplantsoen.

5.7 De herkomst van steenkool

De Eemshavencentrale maakt straks gebruik van steenkool als brandstof. Ook bij de Amercentrale doen we dat. RWE Supply & Trading koopt de steenkool in voor onze centrales. RWE is net als Essent lid van UN Global Compact. Alle zakelijke relaties en bedrijfsactiviteiten van Supply & Trading vallen onder de RWE Gedragscode. Daarin zijn de principes van UN Global Compact het belangrijkste richtsnoer.

Counterparty Risk Assessment

Partijen waar RWE Supply & Trading zaken mee doet, ondergaan een zogeheten Counterparty Risk Assessment. Dat is een lange checklist over zaken als milieubewustzijn, sociaal gedrag en kredietwaardigheid. RWE heeft de mogelijkheid haar zakenpartners en de betreffende locaties

te bezoeken om te controleren of de verstrekte informatie klopt.

Steenkolendialoog

Omdat Essent het belangrijk vindt dat alle betrokken partijen hun verantwoordelijkheid nemen in de steenkolenwaardeketen, zijn we op nationaal niveau gestart met een steenkolendialoog. Essent was een van de initiatiefnemers van deze Nederlandse steenkolendialoog. Via moederbedrijf RWE participeert Essent ook in de in 2011 gestarte Europese steenkolendialoog: Better Coal. Meer hierover is te lezen op pagina 81.

6. Emissiereductie en duurzame energie: biomassa en de biobased economy

Voor Essent is biomassa de belangrijkste duurzame energiebron. De grootschalige inzet van biomassa is volgens ons noodzakelijk om (inter) nationale duurzame doelstellingen te verwezenlijken en ons aandeel duurzame energie te vergroten. Essent is wereldwijd één van de voorlopers op dit gebied en heeft vele jaren kennis en ervaring.

Het vervangen van kolen door biomassa om Groene Stroom op te wekken is momenteel één van de meest kostenefficiënte vormen van duurzame energie. Bovendien is de inzet van biomassa een efficiënte manier om CO₂ te reduceren. Daarom maakt Essent veelvuldig gebruik van biomassa.

Biomassa: organisch materiaal

Biomassa is de verzamelnaam voor allerlei soorten organisch materiaal zoals (snoei)hout, (frituur)vet en rioolslib. Omdat de CO₂ die bij de verbranding van deze materialen vrijkomt, deel uitmaakt van de natuurlijke, korte CO₂-kringloop op aarde, worden dit duurzame brandstoffen genoemd. De biomassa die Essent inzet om elektriciteit op te wekken, zijn zogenoemde houtpellets.

Grootste producent van duurzame energie

Essent is de grootste producent van duurzame energie in Nederland. Dat is te danken aan onze windparken, maar ook aan de grootschalige vervanging van kolen door biomassa in de Amercentrale in Geertruidenberg. Essent is

wereldwijd één van de voorlopers op dit gebied en heeft vele jaren kennis en ervaring.

Biomassa meestoken

Momenteel vervangen we in eenheid 9 van de Amercentrale gemiddeld zo'n 33 procent van de kolen door biomassa. Essent had in 2012 de vergunningen rond om de centrale zodanig aan te passen, dat het percentage duurzame biomassa veel hoger kan worden. Uit succesvol verlopen proeven is gebleken dat 50 procent biomassa meestook mogelijk is.

Eemshavencentrale

Als we de Eemshavencentrale in de provincie Groningen in gebruik nemen, willen we ook daar een substantiële hoeveelheid biomassa gaan meestoken. Bij oplevering door de aannemer is de centrale voorbereid voor 10 procent biomassa meestook. Essent heeft plannen om ook deze centrale zodanig aan te passen dat we veel grotere volumes biomassa kunnen meestoken.

6.1 Biomassa van houtpellets

De houtpellets die Essent gebruikt om elektriciteit op te wekken zijn voornamelijk afkomstig uit de VS (Georgia) en Canada (British Columbia). De houtpellets uit Georgia die Essent inzet als brandstof, worden gemaakt van het schone hout van snelgroeïende naaldbomen uit productiebossen. Die naaldbomen nemen tijdens hun groei CO₂ op. Deze CO₂ komt door verbranding in de biomassacentrale weer vrij. Het is een korte CO₂-kringloop en de gehele keten is dan ook bijna CO₂-neutraal. Na de oogst wordt het hout versnipperd, gedroogd en vervolgens tot cilindervormige pellets geperst. Omdat zo het meeste water uit het hout wordt gehaald, neemt het volume sterk af. Dat levert weer voordelen op bij het transport.

Houtpelletfabriek Georgia

In 2011 opende RWE Innogy, zusterbedrijf van Essent, de grootste houtpelletfabriek ter wereld in Georgia. De productiecapaciteit van de fabriek is zo'n 750.000 ton houtpellets per jaar. Een groot deel van deze productie wordt verscheept naar Nederland. Hier stoken we de houtpellets mee in de Amercentrale. In juli 2011 arriveerde het eerste houtpelletschip in de haven van Dordrecht.

Nieuwe bestemming voor pijnboomplantages Georgia

De Amerikaanse staat Georgia telt naar schatting zo'n tien miljoen hectare bos. Circa 27 procent van dit bosgebied bestaat uit pijnboomplantages. Dankzij het subtropische klimaat in het zuiden van de VS groeit hout in deze regio sneller dan bijvoorbeeld in Scandinavië of Rusland. De marktvraag naar hout voor papier is gedaald. Producenten zochten om die reden nieuwe

toepassingen voor het plantagehout. Met de houtpalletfabriek hebben zij die gevonden.

Green Gold Label

De Amerikaanse staat Georgia heeft uitgebreide richtlijnen voor duurzaam bosbeheer. Deze worden door lokale boscijneraren goed opgevolgd. Het hout dat RWE Innogy gebruikt voldoet aan de eisen van het Green Gold Label, die gebaseerd is op de internationale bosbouw standaarden van onder andere FSC en PEFC. De houtpellets die Essent meestookt in de Amercentrale zijn voor ruim 96 procent gecertificeerd volgens het Green Gold Label. Dat houdt in dat de herkomst van het hout duidelijk is en dat de duurzaamheid gewaarborgd is. Er zijn geen beschermde bossen voor gekapt en voor elke gekapte boom wordt een nieuwe boom aangeplant. Het doel van Essent is om in 2015 honderd procent gecertificeerde houtpellets mee te stoken.

Pellets uit British Columbia

Essent gebruikt ook biomassa afkomstig uit de bossen van de Canadese staat British Columbia. De regering van British Columbia geeft elk jaar delen van deze bossen vrij voor houtkap. Het gekapte hout wordt primair gebruikt voor de productie van planken en papier. Een deel van de reststromen dat hiervoor niet geschikt is, wordt gedroogd en geperst in houtpellets voor bio-energie. Voor het drogen worden geen fossiele brandstoffen gebruikt, maar dezelfde duurzame reststromen. Soms worden ook hele bomen uit door mountain pine beetle beschadigde bossen gebruikt voor energiedoeleinden. Deze worden vrijgegeven door de overheid voor kap omdat de meeste bomen dood zijn. En het kappen en herplanten met geschikte species versnelt het herstel naar nieuw en gezond bosgebied.

British Columbia heeft zeer goed ontwikkelde regels voor duurzaam bosbeheer onder toezicht van de overheid als eigenaar van 95 procent van het bosareaal. Het overgrote deel van deze bossen is bovendien gecertificeerd onder een van de vrijwillige certificatiesystemen CSA, FSI (beide PEFC-geaccrediteerd), of FSC.

Biocoal

Om nog meer rendement te halen uit hout, werkt RWE Innogy samen met Topell Energy in Duiven aan de ontwikkeling van een industrieel proces om biomassa te torreficeren. Torreficeren is het verhitten van biomassa in een hermetisch afgesloten ruimte, waardoor het de eigenschappen van steenkool krijgt: een hoge energiedichtheid en hoge uniforme brandeigenschappen. Deze zogeheten biocoal kan - in tegenstelling tot andere biomassa - samen met steenkool worden vervoerd en opgeslagen en is uitermate geschikt voor meestook in kolencentrales. De verwachting is dat Topell in de loop van 2012 aan Essent gaat leveren.

6.2 Onderzoek naar invloed van biomassa op het klimaat

In 2010 en 2011 stelden milieugroepen dat het gebruik van biomassa voor energiedoeleinden geen goed idee was. Dit omdat het pas na het teruggroeien van het bos na circa honderd jaar tot CO₂-reductie zou leiden en het vervoeren van biomassa naar Europa de CO₂-voordelen teniet zou doen. Verder werden zorgen geuit over schade aan de natuur. Essent neemt de duurzaamheid van biomassagebruik uiterst serieus. Niet voor niets zijn we in 2002 gestart met de ontwikkeling van het Green Gold Label voor het bewaken hiervan. Ook hebben we in het verleden diverse onderzoeken uitgevoerd naar de CO₂-balans van geïmporteerde biomassa. Het is voor Essent uitermate belangrijk wegens ons grootschalige gebruik van biomassa en het doel om in de periode tot 2050 zeer grote CO₂-reducties te bereiken. Daarom vroegen we de Universiteit van Utrecht onderzoek te doen naar

deze specifieke zorgen van NGO's en de relevantie daarvan voor de biomassa uit Georgia (VS) die Essent gebruikt. Ook hebben wij een bezoek gebracht aan British Columbia (Canada) om met instanties daar te praten.

Conclusies Georgia

Aan de hand van het onderzoek concluderen de onderzoekers van de Universiteit van Utrecht dat op de plantages van zeer snel groeiende pijnbomen in Georgia de CO₂-terugverdientijd veel korter (10 tot 20 jaar) is dan de honderd jaar uit de vorige onderzoeken op noordelijk gelegen bossen. Nog belangrijker is hun conclusie dat voor deze productiebossen het concept van CO₂-terugverdientijd in feite niet relevant is. Deze regio wordt namelijk al tientallen jaren gebruikt als productiebos. Er is hier geen sprake van extra houtkap voor bio-energie maar van een andere bestemming van de oogst: van papier naar bio-energie. Ook moet niet worden vergeten dat bij duurzaam bosbeheer er altijd veel meer bosareaal in verschillende stadia van groei is (vastleggen van koolstof) dan het areaal dat de kapleeftijd bereikt, zodat de koolstofvoorraad in het bos constant blijft.

CO₂-emissies van vervoer

Ten tweede bevestigt dit onderzoek onze eerdere berekeningen dat de CO₂-emissies van vervoer naar Europa maar een fractie zijn van de vermeden emissies van kolen. Rekening houdend met alle CO₂-emissies van de hele keten vanaf het planten van de bomen tot het verbranden van de houtpellets, inclusief de indirecte emissies van bijvoorbeeld de fabricage van kunstmest is er sprake van een vermindering van ongeveer 80 procent ten opzichte van kolen. Het is dus een misvatting dat vervoer over de oceaan het nut van biomassa als brandstof teniet doet.

Productiebossen als strategie tegen klimaatverandering

Snelgroeiende Amerikaanse productiebossen kunnen een goed hulpmiddel zijn om klimaatverandering tegen te gaan. In het Zuidoosten van de VS is de houtproductie per hectare namelijk veel hoger dan bijvoorbeeld in Nederland of Scandinavië. Hierbij is het benutten van biomassa voor het vervangen van kolen een veel effectievere manier om CO₂-emissies te verminderen dan het bos gewoon te laten staan. Dat bevestigen de onderzoekers in hun conclusies. Na het bereiken van volwassen leeftijd vertraagt namelijk de groei van de bomen, zodat ze steeds minder CO₂ uit de lucht halen. Ook is er altijd een bepaald risico op bosbranden met CO₂-emissies als gevolg. Het is (veel) effectiever uit oogpunt van CO₂-reductie om het bos - op duurzame wijze - te benutten voor bio-energie. In dit geval doorloopt het bos herhaaldelijk zijn maximale groeifase en haalt dan een maximale hoeveelheid CO₂ uit de lucht. Terwijl door het gebruik van de biomassa emissies van kolen worden vermeden. Een goed beleid zou zijn om de productiviteit van de bosbouw op duurzame wijze te verhogen zodat meer biomassaproductie mogelijk is zonder nieuw landareaal in gebruik te hoeven nemen. Wat betreft schade aan de natuur, rapporteert het onderzoek een hoge mate van compliance in het zuidoosten van de VS met lokale 'best practice'-richtlijnen voor bosbeheer.

Situatie British Columbia

De tweede belangrijke bron van onze biomassa is British Columbia. Wij hebben de Universiteit van Utrecht gecontracteerd in 2012 de CO₂ pay-back vraagstukken te onderzoeken voor dit gebied. Ook hebben wij Canada bezocht aan het begin van 2012 en gesprekken gevoerd met

houtpelletproducenten en de verantwoordelijke overheden. Naar onze huidige inzichten is er ook hier geen sprake van extra kap van het bos voor bio-energie. Onze houtpellets zijn namelijk alleen uit reststromen gemaakt van de hout- en papierindustrie en van bossen die zwaar beschadigd zijn door de mountain pine beetle. Ook hier geldt dat deze biomassa, ondanks het lange oceaانvervoer, nog steeds een substantiële CO₂-reductie met zich meebrengt. British Columbia hanteert strikte regels voor duurzaam bosbeheer onder toezicht van de overheid als eigenaar van 95 procent van het bosareaal. Het overgrote deel van deze bossen is bovendien gecertificeerd onder één van de vrijwillige certificatiesystemen CSA, FSI, of FSC. In deze regels en systemen wordt rekening gehouden met de bescherming van de natuur. Deze certificaten vormen ook de basis voor de Green Gold Label certificering van de door Essent geïmporteerde houtpellets.

Conclusie Essent

Het onderzoek van de Universiteit van Utrecht en ons bezoek aan Canada laten zien dat de biomassa die Essent gebruikt wel degelijk bijdraagt aan het aanpakken van klimaatverandering. Wij constateren dat er in de betrokken gebieden voldoende regelgeving en vrijwillige systemen zijn om de natuur te beschermen. Zorgvuldigheid blijft essentieel en wij blijven inzetten op het verder ontwikkelen van het Green Gold Label systeem en het doen van verder onderzoek. Wij steunen de onderzoekers van de Universiteit van Utrecht in hun voornemen een wetenschappelijke paper te publiceren zodat de conclusies kunnen worden besproken en getoetst door andere wetenschappers.

6.3 Duurzame biomassa-richtlijn RWE

RWE stelde in 2011 een duurzame biomassa-richtlijn op. Deze geeft principes en uitgangspunten voor duurzame biomassa voor energieopwekking in de gehele waardeketen, vanaf teelt tot en met verbranding.

RWE ondersteunt en stimuleert biomassa als brandstof met veel potentieel voor duurzame energieproductie en CO₂-emissiereductie. Om mogelijke negatieve neveneffecten te voorkomen, heeft RWE een duidelijk beleid opgesteld en in 2011 vastgesteld als richtlijn voor alle bedrijven binnen de RWE-groep. Naast de duurzame biomassa-richtlijn van RWE bestaat het Green Gold Label dat Essent in 2002 introduceerde. Deze is gericht op het waarborgen van duurzaamheid in de praktijk.

Uitgangspunten van de duurzame biomassa-richtlijn

De uitgangspunten van de duurzame biomassa-richtlijn van RWE, zijn:

- RWE zet alleen biomassa in waarvan het gebruik geen negatieve effecten heeft op mens, samenleving of milieu.
- RWE wil ervoor zorgen dat de biomassa die ze gebruikt om energie op te wekken een aanzienlijke bijdrage levert aan de bescherming van het klimaat.
- RWE garandeert dat de RWE Gedragscode toegepast wordt op de gehele biomassa-waardeketen.
- RWE streeft ernaar om de principes van UN Global Compact toe te passen op de gehele biomassawaardeketen. In het bijzonder respecteert RWE de rechten van de mens,

zoals vastgelegd in de Verklaring van de rechten van de mens van de Verenigde Naties. Met name als het gaat om het recht op arbeid, economische en sociale rechten en recht op een schoon leefklimaat. Verder wijst RWE corruptie en omkoping af.

- RWE raadpleegt en informeert stakeholders in de omgeving van RWE-locaties en centrales als er relevante ontwikkelingen zijn.
- RWE publiceert in haar Corporate Responsibility report over de duurzaamheid van de biomassa die ze gebruikt.
- Biomassa die RWE inkoopt voor derden valt onder dezelfde voorwaarden als de biomassa die RWE voor zichzelf inkoopt.

Aanvullende principes duurzame biomassarichtlijn

Ook formuleerde RWE aanvullende principes met betrekking tot de verbouw en productie van biomassa. RWE-bedrijven en toeleveranciers gebruiken alleen biomassa die:

- de lokale voedselproductie niet in gevaar brengt;
- bedreigde ecosystemen niet in gevaar brengt;
- geen permanente schade aanricht aan het milieu, met name aan bodem, water en lucht;
- bij irrigatie niet de regionale watervoorraden in gevaar brengt;
- de voorspoed en het welbevinden van de lokale bevolking niet in gevaar brengt.

6.4 Herkomst en certificatie biomassa

Het merendeel (96 procent) van de houtpellets die RWE inkoopt, is gecertificeerd volgens het Green Gold Label. Dat houdt in dat de herkomst van de biomassa duidelijk is en de

duurzaamheid gewaarborgd is. Niet alle partijen biomassa kunnen gecertificeerd worden. Daarvoor is het volume soms te klein of de herkomst te divers. Het gaat dan met name om Nederlands snoei- en dunningshout, gebruikt hout en getorrificeerd hout. Getorrificeerd hout is biomassa die is verhit in een hermetisch afgesloten ruimte, waardoor het de eigenschappen van steenkool krijgt: een hoge energiedichtheid en hoge uniforme brandeigenschappen.

Doelstelling gericht op geïmporteerde biomassa

Essent heeft haar cijfermatige doelstelling voor de duurzaamheid van biomassa gericht op geïmporteerde, tot houtpellets geperste biomassa. Deze keuze valt volgens ons te rechtvaardigen, omdat onduidelijkheden over duurzaamheid en herkomst veelal buiten Nederland liggen.

Ons doel is honderd procent Green Gold Label houtpellets te importeren in 2015. Verder blijft het onze doelstelling om de duurzaamheid van alle biomassastromen zo goed mogelijk te waarborgen. Ook wanneer dat niet via het Green Gold Label mogelijk is.

Jacqueline Cramer

In januari 2012 is prof. dr. Jacqueline Cramer, voormalig minister van VROM, voorzitter geworden van de Stichting Green Gold Label. Het is onze doelstelling om onder haar leiding het Green Gold Label volledig onafhankelijk van Essent uit te laten groeien tot hét leidende, onafhankelijke en breed geaccepteerde certificeringsprogramma voor duurzame biomassa in Europa.

6.5 Open dag Amercentrale in teken van biomassa

Eens in vier à vijf jaar organiseert Essent een open dag op één van haar grote productielocaties. In het weekend van 10 en 11 september 2011 was de Amercentrale in Geertruidenberg aan de beurt. Bijna drieduizend bezoekers kwamen op het evenement af. Het doel van de open dag was niet alleen de centrale open te stellen voor geïnteresseerden, maar ook bezoekers te vertellen over alle aspecten van biomassa. De Amercentrale vervulde de afgelopen tien jaar een pioniersrol op het gebied van biomassa meestook in Europa. Dat is iets om trots op te zijn.

Bezoekers vanuit heel Nederland werden verwelkomd op de grootste biomassa meestookcentrale van Europa. Over het algemeen waren de bezoekers erg enthousiast over de open dag. Essent gaat daarom in de toekomst door met de organisatie van open dagen op haar grote centrales.

6.6 Essent: voortrekker van de biobased economy

Essent is in Nederland, binnen het topgebied Energie als grootgebruiker van biomassa, één van de voortrekkers van de biobased economy (BBE). Dat is een economie die fossiele brand- en grondstoffen zo veel mogelijk vervangt door biomassa. Daarbij wordt de biomassa zo optimaal mogelijk achtereenvolgens benut door diverse sectoren. Dit proces wordt cascadering genoemd. De biobased economy is noodzakelijk, omdat:

- fossiele brandstoffen schaarser worden en uiteindelijk opraken;
- het gebruik van fossiele brandstoffen bijdraagt aan de concentratie van broeikasgassen in de atmosfeer;

- biomassa klimaatneutraal is;
- biomassa in principe onuitputtelijk is;
- door de toepassing van nieuwe technologieën meer rendement uit biomassa kan worden gehaald dan nu het geval is. Hierdoor kan de biomassakostprijs geoptimaliseerd worden.

Nederland BBE-land

Nederland is uitermate geschikt voor de biobased economy, omdat:

- de Rotterdamse haven een ideaal logistiek centrum van de BBE is;
- Nederland veel chemische industrie heeft;
- Nederland een innovatieve en effectieve landbouwsector heeft;
- Nederland beschikt over kennisinstellingen die behoren tot de wereldwijde top.

BBE-manifest

Op 29 september 2011 ondertekende Essent samen met andere vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld het manifest voor de biobased economy. Partijen uit het maatschappelijk middenveld en uit het Nederlandse bedrijfsleven hebben toenadering gezocht tot elkaar om voor deze belangrijke ontwikkeling gezamenlijke uitgangspunten te formuleren en waar mogelijk samen op te trekken. Het manifest dat hieruit is voortgekomen, is een intentieverklaring om de totstandkoming van een biobased economy in Nederland zo efficiënt mogelijk te begeleiden en te ondersteunen.

Hoogwaardige grondstoffen

In biomassa zitten allerlei hoogwaardige grondstoffen, zoals suiker, zetmeel, olie en vetten. Het bevat verder eiwitten, aminozuren, vezels, zouten en organische verbindingen. Van al deze

stoffen kunnen waardevolle producten gemaakt worden. De reststoffen zijn een goede brandstof voor de opwekking van duurzame energie.

Bioraffinage en cascadering

Om al die waardevolle grondstoffen uit de biomassa te halen, moeten ze eerst gesplitst worden. Dat proces noemen we bioraffinage. Een techniek waar we op dit moment nog mee experimenteren. Tijdens de bioraffinage worden in verschillende stappen nuttige stoffen uit de biomassa gehaald. De reststromen uit het ene proces kunnen bruikbaar zijn voor een andere industrie (cascadering). In afnemende volgorde van toegevoegde waarde kan biomassa een bron zijn voor de farmaceutische industrie, voedingsindustrie, chemische industrie of papier- en textielindustrie en kan biomassa dienen als brandstof voor de transportsector en elektriciteitscentrales.

Duurzaam en rendabel

Het gebruik van laagwaardige biomassa voor de opwekking van elektriciteit is belangrijk voor de biobased economy. De energiesector heeft immers een groeiende hoeveelheid biomassa nodig. Die grote volumes zorgen ervoor dat het interessant is om de biomassa te raffineren. Door de waardevolle stoffen uit de raffinage te benutten, wordt biomassa uiteindelijk ook rendabel als brandstof in de centrales. Meerdere partijen profiteren dan van de biomassaketen waardoor de kosten gedeeld kunnen worden. Daarbij hanteren we een model waarbij de hoogte van de marges die worden verdiend op verschillende plaatsen in de keten, het uitgangspunt zijn voor de verdeling van de kosten in de eindspreid voor alle deelnemers in de biomassaketen. Op dit moment is de inzet van biomassa afhankelijk van overheidssubsidies. Maar door kennis en ervaring te delen met andere sectoren op het gebied van

biomassa en ons te conformeren aan een biobased economy willen we de inzet van biomassa voor de langere termijn rendabel maken.

‘Wood buyers initiatieve’

Een noodzakelijke voorwaarde voor het rendabel inzetten van biomassa is internationale uniformiteit in de criteria die de duurzaamheid en herkomst van de biomassa waarborgen. Naast het duurzaamheidsbelang is dit een randvoorwaarde voor een effectieve internationale handel in biomassa en een minimalisering van de biomassavoorraad. Samen met andere grote inkopers van biomassa is Essent daarom het ‘Wood buyers initiative’ gestart. Dit platform zet zich in voor een internationale uniforme certificering van biomassa. De uitgangspunten van het Green Gold Label voor biomassa – dat Essent in 2002 introduceerde samen met Control Union Certifications – zijn een belangrijke inspiratiebron bij het tot stand komen van deze certificering.

Folder Natuurlijk Vermogen

In de folder Natuurlijk Vermogen staat meer informatie over de visie van Essent op de biobased economy. Deze is te vinden op www.essent.nl.

6.7 Onderzoek naar en experimenten met bioraffinage

Om een biobased economy te realiseren, is bioraffinage noodzakelijk. De bioraffinage-techniek bestaat nog niet. Naar verwachting wordt bioraffinage binnen tien tot vijftien jaar grootschalig toegepast. Voordat het zover is, zijn flinke investeringen nodig in onderzoek naar innovatieve technieken. Dat kan volgens Essent alleen als betrokken partijen gaan samenwerken en ideeën uitwisselen.

Essent en BE-Basic

Een van de initiatieven om meer samenwerking te realiseren, is BE-Basic. Dit is een internationaal publiek-privaat samenwerkingsverband, opgericht door de TU Delft en gefinancierd door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Essent sloot zich hier in 2011 bij aan. De missie van BE-Basic is om biogebaseerde industriële oplossingen te ontwikkelen voor een duurzame samenleving.

Bio-energiecentrale Cuijk: testcentrale voor biomassa

Essent trof in 2011 voorbereidingen om de bio-energiecentrale van Cuijk met ingang van 2012 weer op te starten voor het testen van verschillende soorten biomassa, zoals grassen, papierpulp en gebruikt hout en snoeihoutchips. Ook komt er in Cuijk een onderzoek naar een optimaler gebruik van biomassa voor de biobased economy. Tot 2011 werd in de bio-energiecentrale in Cuijk elektriciteit geproduceerd met behulp van snoei- en houtchips, onder andere afkomstig uit de bossen van Staatsbosbeheer en uit zaagresten van de houtindustrie. De overheid zette de subsidies hiervoor echter stop, zodat Essent de centrale tijdelijk uit bedrijf heeft genomen om een nieuwe strategie daarvoor te ontwikkelen.

Green Deals

Essent ontwikkelt het innovatieve, nieuwe project in de bio-energiecentrale Cuijk als Green Deal. Een Green Deal is een overeenkomst tussen overheid, bedrijven en organisaties om de Nederlandse economie duurzamer en groener te maken. Op 3 oktober 2011 sloot minister Verhagen van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie 59

Green Deals. Essent is bij verschillende Green Deals betrokken.

Bio Gas XL projecten

In 2011 kwam Essent in aanmerking voor nog een Green Deal voor de zogenoemde Bio Gas XL projecten. Samen met Friesland-Campina en de Nederlandse Groen Gas Maatschappij realiseert Essent bij twee veehouders mestvergistingsinstallaties die biogas produceren en vloeibaar maken. Het biogas wordt daarna gebruikt als brandstof voor de transportsector. In het kader van de Green Deals gaat de overheid het vergunningetraject hiervoor verkorten en vereenvoudigen. Als de Bio Gas XL projecten slagen, volgen er de komende jaren verspreid over het land nog zo'n 125. Essent is ervan overtuigd dat het grootste biogaspotentieel van Nederland te vinden is op boerderijen. Dit potentieel moet optimaal benut worden.

6.8 Tweede Internationale Biomassaconferentie van Essent

Willen we een biobased economy realiseren, dan is het heel belangrijk dat betrokken partijen hun kennis en ervaringen op het gebied van biomassa delen. Mede om die reden organiseerden Essent en RWE Supply & Trading in 2011 de tweede Internationale Biomassaconferentie. Op 2 en 3 november 2011 kwamen vertegenwoordigers van overheden, bedrijven, kennisinstellingen en NGO's bij elkaar op de Amercentrale in Geertruidenberg om kennis en ervaringen uit te wisselen.

Duurzaamheid biomassa trending topic

Dag één van de biomassaconferentie stond in het teken van het grootschalig meestoken van biomassa in steenkolencentrales. Experts van

onder meer collega-energiebedrijven, overheden, kennisinstituten, grote industrieën en NGO's van over de hele wereld waren ervan overtuigd dat dit meestoken alleen verantwoord is als de biomassa, de handel erin en het vervoer ervan duurzaam is. Al die aspecten worden geborgd als de biomassa voldoet aan de uitgangspunten van het Green Gold Label.

Biomassa omarmd

In 2009 organiseerde Essent de eerste biomassaconferentie. Toen stelde Essent zich transparant op door jarenlang opgedane kennis en ervaring te delen met anderen. Anno 2011 deelden alle aanwezigen kennis en ervaring over biomassa meestook. Het toont aan dat een groot deel van de energiesector én de wereld daar omheen biomassa omarmen. En natuurlijk dat de ontwikkelingen hard gaan.

Volgende stap: biomassa rendabel maken

De conclusie van dag één was dat biomassa meestook breed wordt gedragen in de samenleving. En dat de vervolgstap moet zijn om biomassa economisch rendabeler te maken, zodat energieleveranciers minder afhankelijk worden van ondersteuningsmaatregelen. Hopelijk kunnen we dit thema in 2013 verder uitdiepen, als Essent naar alle waarschijnlijkheid weer een biomassaconferentie organiseert. Vragen kunnen dan zijn:

- Hoe maak je het gebruik van biomassa economisch rendabel?
- Wat kost het om installaties klaar te maken voor grootschalige biomassa meestook?

Biobased economy

Op dag twee van de biomassaconferentie stond de biobased economy (BBE) centraal. Een nieuw

onderwerp voor veel bezoekers. Veel deelnemers kwamen naar de conferentie om zich te laten voorlichten over BBE. Wat is het? En wat kunnen we ermee? Vertegenwoordigers van de haven van Rotterdam, DSM, Van Gansewinkel Groep en oud-minister-president Ruud Lubbers vertelden over de kansen en mogelijkheden van de BBE.

6.9 Essent organiseert jaarlijkse conferentie UN Global Compact

Essent is sinds 2007 actief binnen UN Global Compact (UNGC). Op 24 april 2012 organiseert Essent in samenwerking met RWE de jaarlijkse Nederlandse UN Global Compact conferentie. In 2011 begonnen we met de voorbereidingen daarvoor. Het thema van de conferentie is de 'Groene economie'. De werktitel van de bijeenkomst luidt: 'The Green Economy - Business contribution to securing environmental sustainability'.

Rio +20

Het onderwerp voor de jaarlijkse UNGC-conferentie is een voorproefje op de Rio +20 conferentie in Rio de Janeiro in juni 2012. Een van de hoofdthema's daar is duurzame ontwikkeling, met een focus op een groene economie. In deze derde wereldtopbijeenkomst - twintig jaar na de eerste editie - kijken de vertegenwoordigers van VN-leden terug op de behaalde resultaten op het gebied van de millennium ontwikkelingsdoelen.

'Green economy best practices'

In Nederland is er veel aandacht voor de weg naar Rio +20. Nederlandse vertegenwoordigers verzamelen op dit moment tien inspirerende 'Green economy best practices' en tien aanbevelingen. Deze presenteren zij tijdens de Rio +20 bijeenkomst.

Tijdens de conferentie worden de best practices en aanbevelingen gepresenteerd en besproken.

Internationale agenda

Het thema 'de Groene economie', sluit goed aan op onze expertise op het gebied van biomassa en past goed in de internationale agenda. Deze internationale agenda biedt ook een mooie gelegenheid om het Duitse UNGC-netwerk uit te nodigen deel te nemen aan de conferentie. Als lid van het Duitse UNGC-netwerk treedt RWE dan ook samen met Essent op als gastheer van dit evenement.

7. Emissiereductie en duurzame energie: windenergie

Samen met grootschalige meestook van biomassa kan windenergie een belangrijke bijdrage leveren aan de energietransitie en een duurzame energievoorziening in de toekomst.

Na de overname door RWE in 2009 ging de verantwoordelijkheid voor de windactiviteiten van Essent naar RWE Innogy. De windenergie van dit bedrijf in Nederland en België verkopen we echter wel onder de naam van Essent. RWE Innogy investeert fors in de ontwikkeling en innovatie van windenergie in heel Europa en heeft diverse windparken, verspreid door Nederland en België. Daarmee willen we zo veel mogelijk huishoudens van Groene Stroom voorzien.

7.1 Wind op land

RWE Innogy heeft in Nederland twaalf windparken op land. Deze liggen in Groningen, Flevoland en Noord-Brabant. Ons windpark Westereems (Eemshaven) is met een vermogen van 156 megawatt het grootste windpark op Nederlandse bodem. In totaal wordt jaarlijks ongeveer 490 miljoen kilowattuur aan duurzame energie geleverd. Dat is genoeg om ruim de helft van de huishoudens in de provincie Groningen van Groene Stroom te voorzien. In 2011 speelde er een aantal discussies op het gebied van wind op land.

Essent en het windmolenpark Urk

Essent was een van de initiatiefnemers van een windmolenpark in de Noordoostpolder bij Urk. Dit project is overgedragen aan RWE Innogy. Op 8 februari 2012 heeft de Raad van State de seinen op groen gezet. Zoals bij veel plannen voor windparken op land, leidde dit tot discussie bij lokale omwonenden. RWE Innogy voert altijd een actieve dialoog met betrokkenen om de bezwaren te bespreken. Deze situatie in de Noordoostpolder brengt goed in beeld wat de directe problemen zijn van wind op land in Nederland: we willen wel windenergie, maar niemand wil een windmolen in zijn omgeving.

Ruimtelijk beleid windparken

Op het gebied van windenergie speelde in 2011 nog meer. Zo is Essent/RWE voorstander van de concentratie van windmolens op een beperkt aantal locaties in het land om grootschalig windenergie op te wekken. Dat is volgens ons efficiënter dan versnipperd door het hele land windmolens te plaatsen. De overheid zou gebieden voor dergelijke grootschalige windparken moeten

aanwijzen. Zo is voor alle betrokkenen, zowel omwonenden als investeerders, op korte termijn duidelijk waar wel en waar geen nieuwe windmolenparken komen. Dit proces loopt op dit moment. Dat is ook hard nodig, omdat in de Green Deal tussen Energie Nederland en het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie wordt uitgegaan van 6.000 MW op land in 2020.

7.2 Wind op zee

In Europees perspectief is RWE Innogy één van de grote investeerders in wind op zee. Echter, de kosten van wind op zee zijn hoog. Om de bouw van windparken op zee rendabel te maken, is het essentieel om de kosten fors te verlagen. In het Far Large Offshore Wind-programma (FLOW), waarvan RWE Innogy een van de initiatiefnemers is, staan diverse innovaties centraal die daaraan kunnen bijdragen. Ook heeft RWE een aandeel van 25 procent van de 326 MW C-power windpark uit de kust van België.

Bouw meteomast

Wind op zee is volgens RWE Innogy een belangrijk

groei gebied. En de aanleg van windmolenparken op zee is nodig om in 2020 de Europese duurzame doelstellingen te kunnen behalen. In het kader van FLOW plaatste RWE Innogy in 2011 een honderd meter hoge meteomast, 75 kilometer voor de kust van IJmuiden. De mast hangt vol apparatuur die windsnelheid, temperatuur, luchtvochtigheid en golfhoogte meet. De meetresultaten gebruikt RWE om op termijn op deze locatie windpark Tromp te kunnen bouwen.

Bouw superturbines

RWE doet op land ervaring op met de bouw en exploitatie van windturbines op zee. Momenteel ontwikkelt RWE bij windpark Westereems in het Eemshavengebied twee offshore windturbines. Dit zijn windturbines met elk een vermogen van zo'n 6 MW. Dat is ruim het dubbele van een normale windmolen op land en anderhalf keer zoveel als de gemiddelde windmolen op zee. Voor RWE is dit een referentieproject voor het offshore windpark Nordsee Ost in het Duitse deel van de Noordzee, dertig kilometer boven Helgoland.

Rol overheid

Ook de overheid kan helpen de kosten voor windenergie op zee terug te dringen. Zo heeft zij kapitaalvernietiging voorkomen door bestaande vergunningen voor wind op zee die aflopen in 2012, te verlengen tot 2020. Er is immers al veel tijd en energie gestoken in het voorbereiden en indienen van de vergunningaanvraag. Daarnaast is het van belang dat de overheid samen met de windsector het voortouw neemt om de kosten van wind op zee naar beneden te krijgen. Door de overheid en de windsector wordt momenteel samengewerkt aan het ontwikkelen van innovatiebeleid dat moet bijdragen aan die doelstelling. Ook ligt er voor de overheid nog een kans om kosten terug te brengen met het gemeenschappelijk uitvoeren van milieueffectenstudies en studies op het gebied van veiligheid met betrekking tot de afstand tot vaarroutes. Goed innovatiebeleid en een toekomstperspectief tot 2020 geeft de sector het nodige vertrouwen om verder te investeren in kostenreducerende maatregelen. Ten slotte is het voor wind op zee van groot belang dat de overheid elektriciteitstransporteur Tennet aanwijst om aansluiting van de windparken op het elektriciteitsnet te verzorgen. Ook vindt Essent dat de overheid een nieuw concessiestelsel moet ontwikkelen.

7.3 Concessiestelsel voor windenergie

Het kabinet heeft gekozen voor een systeem waarbij subsidie toegekend werd op basis van de prijs voor de bouw van een windpark. Een ongewenst effect van deze aanpak is dat er partijen zijn die risico's niet doorberekenen. Ze doen daarmee het goedkoopste aanbod, maar het is dan niet zeker of ze het windpark ook

daadwerkelijk afbouwen. Volgens Essent/RWE ligt de oplossing in een toekenning van subsidie aan een partij die de nodige stabiliteit biedt en ook daadwerkelijk een park kan realiseren en die via schaalvoordelen de kosten kan drukken. Het leidende principe achter het nieuwe concessiestelsel moet volgens Essent daarom 'ability to build' zijn.

Vaart achter ambtelijke voorbereiding

Gezien de aanlooptijd van projectontwikkeling en de doelstellingen voor 2020 is het van belang vaart te maken met de voorbereiding. Op die manier kan wind op zee nog een bijdrage leveren aan het halen van de doelstelling van 14 procent duurzaam opgewekte energie in 2020. Voorbereidende activiteiten voor toekomstige grootschalige uitrol bieden voor het bedrijfsleven ook het perspectief op een thuismarkt. Investerings in innovaties, bedoeld voor kostenreducties, vinden immers alleen maar in landen plaats die ook perspectief bieden voor toepassing van die innovaties.

8. Energiebesparing

In 2011 nam Essent diverse initiatieven die moeten bijdragen aan het verlagen van energieverbruik.

8.1 EnergieInzicht: inzicht in je eigen energieverbruik

Met de pilot EnergieInzicht testte Essent in 2011 hoe klanten reageren op het inzicht in hun energieverbruik en wat dit vervolgens voor Essent betekent. Vijfentwintig klanten van Essent en netwerkbedrijf Enexis kregen een Slimme Meter van Enexis in de meterkast.

Slimme Meter

De Slimme Meter zendt de verbruikgegevens van de klant naar een digitaal fotolijstje. Daarop kan de deelnemer altijd zijn verbruiksgegevens bekijken. Deze vindt hij ook op de bijbehorende website, waar de gegevens wekelijks worden aangevuld. Op de website kan de deelnemer zijn verbruik vergelijken met andere deelnemers van de pilot (benchmarken). Op het display van het digitaal fotolijstje en op de website vergelijkt de deelnemer zijn verbruik met de prognose.

Meer inzicht in energieverbruik

Doel van de pilot EnergieInzicht is dat deelnemers meer inzicht krijgen in hun energieverbruik,

zodat zij bewuster omgaan met energie en energie gaan besparen. Daarnaast helpen deze gebruikerservaringen ons bij de ontwikkeling van onze EnergieManagement-systemen. In 2012 worden de eerste resultaten van de pilot verwacht.

8.2 Energiemanagement: slimme netwerken en slimme huizen

Met energiemanagement wil Essent energiebesparing bij de klant bewerkstelligen en de levering van energie optimaliseren. Essent werkt samen met RWE en externe partijen als KEMA en TNO aan diverse energiemanagementprojecten. Zo startten we in 2011 een pilot 'EnergieManagement' en werkten we hard aan slimme netwerken en slimme huizen.

Slimme netwerken

Slimme netwerken maken het mogelijk om vraag en aanbod van energie op elkaar af te stemmen. Hierdoor kunnen onze klanten efficiënter

gebruikmaken van energie en vergemakkelijken we de inpassing van duurzame energiebronnen.

Slimme huizen

Slimme huizen geven bewoners inzicht in hun energieverbruik. Onze klanten sturen hun apparaten slim en op afstand aan, waardoor ze makkelijker energie kunnen besparen en hun comfort verhogen.

8.3 Pilot 'EnergieManagement'

De pilot 'EnergieManagement' is gericht op toepassingen om energie te besparen bij consumenten thuis. Aan de pilot deden dertig huishoudens mee. Zij deden ervaring op met een slimme energiemeter en een display in huis. Hierop lazen ze het actuele energieverbruik af en ze konden er onder andere de kamerthermostaat mee bedienen. De pilot is tot stand gekomen met behulp van het consortium met Accenture, Cisco en Plugwise, dat Essent mede heeft opgericht.

Meedenken over EnergieManagement

Deelnemers aan de pilot dachten mee over de verbetering van EnergieManagement en droegen zelf nieuwe toepassingen aan. Doel van de pilot was namelijk om samen met consumenten producten te ontwikkelen, waarmee ze op een eenvoudige en gebruiksvriendelijke manier invloed kunnen uitoefenen op hun energieverbruik en de bijbehorende kosten. Essent levert nu al energiebesparende producten en diensten waarmee consumenten hun energienota structureel kunnen verlagen, bijvoorbeeld:

- De E-thermostaat
- Isolatie
- De VerbruiksManager

De ervaringen uit de pilot, die vijf maanden duurde, hebben onder meer geresulteerd in de introductie van de E-thermostaat. Het eerste product uit de nieuwe productlijn van Essent: Mijn-E. De pilot krijgt in 2012 een vervolg

EnergieManagement op Twitter

- @Energiegmt
(www.twitter.com/energiemgmt)
- @Essentnieuws
(www.twitter.com/essentnieuws)

8.4 Groene IT bij Essent

Voor energiebesparing binnen onze eigen organisatie, kiezen we voor groene IT. Bij groene IT gaat het om het minimaliseren van de milieubelasting binnen IT-processen en gedurende de hele cyclus van IT-producten. Essent presteert goed op het gebied van groene IT. In Gartners Green IT Benchmark eindigde Essent in 2011 net als in 2010 zelfs op nummer één. Deze benchmark is een onderzoek naar vergroening van IT onder 82 deelnemende bedrijven. @nders werken was een van de redenen van deze notering.

Minder woon-werkverkeer, zuinigere laptops

Vanuit Green IT zoekt Essent constant naar de balans tussen groen, functionaliteit en kosten. Een speciaal hiervoor opgericht IT-team bepaalt hiervoor de richtlijnen en toetst het effect van het beleid. Zo ondersteunt Green IT met diverse applicaties het @nders-werktraject bij Essent. In 2011 maakten we onder andere efficiënter gebruik van onze kantoorruimtes. Daardoor realiseerden we minder uitstoot door woon-werkverkeer. Daarnaast vervingen we desktops door energiezuinigere laptops.

Efficiënte dataservers

In 2011 behaalden we veel winst door datacenters efficiënter te gebruiken. Het complete personeelsbestand van HR van het hoofdkantoor zetten we op de Duitse RWE-server. Dat kost daar geen extra servers, terwijl bij Essent er minder in gebruik zijn. De Duitse RWE-datacenters en servers zijn nieuw, veel groener en efficiënter en ze hebben meer capaciteit.

8.5 Duurzaam werken met de CO₂-calculator

In 2011 ontwikkelde Essent IT een CO₂-calculator. Deze online tool geeft medewerkers vanaf 2012 inzicht in hun CO₂-uitstoot en de maatregelen die zij kunnen nemen om deze te verlagen.

De CO₂-calculator is onderdeel van duurzaam werken, dat valt onder ons speerpunt 'energiebesparing', waarmee we de CO₂-uitstoot op kantoor willen verlagen. In 2012 gaat een pilot van start onder een honderdtal medewerkers. Hierbij onderzoeken we hoe we daarvoor de CO₂-calculator het beste kunnen inzetten en hoe we medewerkers daar actief bij betrekken.

9. Innovatie

Naast innovatieve trajecten als bijvoorbeeld biobased economy (zie hoofdstuk 6), ontplooit Essent nog veel meer innovatieve activiteiten.

9.1 PowerMatching

In de toekomst wordt steeds meer elektriciteit opgewekt met lokale, duurzame, kleinschalige methodes, zoals zonnepanelen en huishoudelijke warmtekrachtkoppeling aan de ene kant en aan de andere kant grootschalige windparken op zee. Opwek en gebruik van energie lopen echter niet altijd synchroon. In 2011 startten we daarom de pilot PowerMatching City Hoogkerk. Deze pilot biedt Essent inzichten waarmee we deze vraag-en-aanbodproblematiek in de toekomst het hoofd kunnen bieden. Essent gelooft dat deze afstemming tussen de elektriciteitsvraag en het -aanbod een steeds belangrijkere oplossing wordt.

9.2 Pilot PowerMatching City Hoogkerk

PowerMatching City is een pilot onder vijftientig huishoudens in de Groningse wijk Hoogkerk. Hier worden het gebruik en de productie van elektriciteit continu op elkaar afgestemd. Dit houdt in dat er zo veel mogelijk apparaten aan gaan op de momenten dat er veel

(duurzame) elektriciteit wordt opgewekt. En andersom wordt zo veel mogelijk elektriciteit (decentraal) opgewekt als er veel vraag is. Zonder dat het ten koste gaat van het comfort van de bewoners. Met deze pilot krijgen we inzichten waarmee we de vraag-en-aanbodproblematiek van elektriciteit in de toekomst het hoofd kunnen bieden. Daarnaast leren we van de pilot hoe we duurzame energiebronnen en toekomstige productontwikkeling optimaal kunnen benutten.

Fase 1 afgerond

De eerste fase van het project ronden we in 2011 succesvol af. De pilot vervult nu een internationale voorbeeldfunctie als eerste geïntegreerde smart grid demonstratie. In 2011 stelde het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie subsidie beschikbaar aan PowerMatching City. De proef met de vijftientig woningen toonde namelijk aan dat het mogelijk is om met bestaande technologieën een smart grid of slim energienet te creëren, met bijbehorend marktmodel.

Fase 2 gestart

Fase 2 van de pilot PowerMatching City ging ook in 2011 van start. Deze fase duurt drie jaar. In deze periode demonstreren we geavanceerde, slimme energiediensten op basis van innovatieve energietechnologieën. Het doel van deze fase is tweeledig:

- We stellen proefondervindelijk de waarde vast die intelligente energiesystemen creëren.
- We maken de eisen en wensen inzichtelijk die de eindgebruiker aan dergelijke services en systemen stelt.

Het vervolg van PowerMatching City Hoogkerk

Essent, Enexis, Gasunie, Humiq, KEMA en TNO voeren de vervolgfase van PowerMatching City uit. Ook de Technische Universiteit Eindhoven, de Technische Universiteit Delft en de Hanzehogeschool Groningen betrekken we bij de vervolgfase.

Slimme netten nodig voor duurzame energiebronnen en ontwikkeling

PowerMatching City Hoogkerk sluit aan op de visie van Taskforce Intelligente Netten van de overheid: 'Op weg naar intelligente netten in Nederland'. En de pilot geeft een nadere invulling aan de behoefte om praktijkervaring op te doen met slimme netwerken. Slimme energienetten zijn nodig voor de overgang naar een energiesysteem met duurzame energiebronnen en duurzame ontwikkeling als elektrisch vervoer en warmtepompen.

9.3 Essent stimuleert elektrisch rijden

Elektrisch rijden is een innovatie die mogelijkheden biedt op het gebied van duurzaamheid. Essent is één van de koplopers in Nederland

op het gebied van eMobility. We hebben niet alleen veel ervaring met elektrische auto's, maar we focussen meer en meer op het leveren van laadpunten en diensten die deze punten toegankelijk maken voor de klant. eMobility biedt mogelijkheden op het gebied van duurzaamheid. Daarnaast is het een nieuwe commerciële markt voor Groene Stroomproducten en nieuw te ontwikkelen diensten.

Waarom elektrisch rijden?

Voertuigen die rijden op fossiele brandstoffen zijn in Nederland verantwoordelijk voor bijna een kwart van de totale CO₂-uitstoot. De mogelijkheden van elektrisch rijden op het gebied van duurzaamheid zijn inmiddels steeds beter bekend:

- Elektriciteit vormt een goede transitie-kans voor mobiliteit, omdat de elektriciteitsproductie met biomassa, zon- en windenergie steeds duurzamer wordt.
- Elektrische auto's zijn bovendien veel efficiënter dan benzine- en dieselauto's.
- Elektrische auto's stoten lokaal geen milieu-vervuilende stoffen uit.

Oplaainfrastructuur en oplaaddiensten

De focus van Essent op het gebied van eMobility ligt op het aanbieden van oplaainfrastructuur en -diensten. Dat wil zeggen dat Essent partnerships vormt met gemeenten en automobielbedrijven om hun burgers en klanten die elektrisch gaan rijden te voorzien van:

- Een laadpunt
- Stroom
- Service rondom het laden

Met service bedoelen we bijvoorbeeld kostenverrekening, inzicht in beschikbaarheid van laadpalen, inzicht in het verbruik en het verschaffen van toegang tot de laadinfrastructuur van andere aanbieders.

Oplaadpalen door heel Nederland en Europa

Om een succes te maken van elektrisch rijden, is een goed functionerende oplaadinfrastructuur onontbeerlijk. RWE Effizienz ontwikkelde een portfolio aan laadinfrastructuur voor thuis, op kantoor en in de publieke ruimte. RWE Effizienz bouwt zelf aan laaddiensten in Duitsland, en in zo'n tien andere Europese landen via de lokale RWE-bedrijven. Bij de ontwikkeling van laadpuntechnologie werkt RWE Effizienz nauw samen met de automobielsector. Dit geeft Essent dan ook weer een voorsprong op haar Nederlandse concurrenten. Inmiddels staan er al veel oplaadpalen in Nederland. Dat is goed te zien op www.essent.nl/laadpunten.

Elektrisch rijden in Amsterdam: oplaadpaal in de eigen buurt

In 2011 startte Essent in opdracht van de gemeente Amsterdam met het leveren, plaatsen en in stand houden van publieke laadpalen en het aanbieden van laaddiensten in de directe woonomgeving van elektrische autorijders. Amsterdammers die een laadpaal van Essent in de eigen buurt willen, kunnen die laadpaal aanvragen met een formulier. Na zes tot negen weken wordt de laadpaal geplaatst. Met hetzelfde formulier kunnen mensen ook een oplaadpas aanvragen. Hiermee kunnen ze bij bijna alle Nederlandse publieke laadpalen hun auto opladen.

Samenwerking met Renault

Sinds 2011 kunnen kopers van een elektrische Renault bij de aanschaf een oplaadpunt van Essent bij hun huis of op het werk aanschaffen. Naast deze zogeheten eBox levert Essent desgewenst Windkracht220, Groene Stroom, opgewekt door Nederlandse windmolens. Daarnaast plaatst Essent in totaal 160 laadpunten bij 22 Renaultdealers in Nederland en bij het hoofdkantoor van Renault in Schiphol-Rijk. Essent is van plan om in 2012 meer van dergelijke samenwerkingsverbanden met automerken aan te gaan.

9.4 Essent en Groen gas

Groen gas is biogas dat is opgewaardeerd zodat het aardgaskwaliteit heeft. Bacteriën produceren biogas uit organisch materiaal. Dat gebeurt op stortplaatsen, waterzuiveringsinstallaties en bij industriële en agrarische vergistinginstallaties. Essent verkoopt Groen gas aan bedrijven en consumenten.

Grote groei voor Groen gas

Essent verwacht dat Groen gas een grote groei gaat doormaken. Het is CO₂-neutraal en helpt dus mee om allerlei duurzame doelstellingen te realiseren. Dat is één van de redenen waarom de overheid Groen gas stimuleert via de SDE+-regeling. Ook de vraag naar Groen gas groeit.

Essent marktleider Groen gas

In 2011 was de Groen gasmarkt in Nederland goed voor 40 miljoen kuub Groen gas. De verwachting is dat die hoeveelheid groeit van 300 miljoen kuub in 2014 naar 2 miljard kuub in 2020, zo'n vijf procent van de totale gasmarkt. Momenteel is Essent marktleider op de Groen gasmarkt. Onze ambitie is marktleider te blijven.

Daarom hebben we verschillende projecten op het gebied van Groen gas:

- Groen gas voor Connexxion:
Essent verkoopt sinds 2009 Groen gas aan vervoersbedrijf Connexxion, dat er op verschillende locaties in Nederland stadbussen op laat rijden. Het gaat om Groen gas afkomstig van stortplaats Schoterooq bij Haarlem en van de nabijgelegen waterzuiveringsinstallatie.
- Biogas ringleiding in Friesland:
Essent legt samen met andere partijen een biogas ringleiding van twaalf kilometer aan in Noordoost-Friesland. Op de pijpleiding zijn boeren aangesloten die er biogas in stoppen dat afkomstig is van mestvergisters. Essent waardeert het biogas op naar aardgaskwaliteit en maakt er Groen gas van.
- Biogas XL-projecten:
In het kader van de Green Deals ontwikkelt Essent sinds 2011 twee Biogas XL-projecten.
- Groen gas voor Gasunie:
Essent verkoopt Groen gas aan de Gasunie, het grootste gasbedrijf van Nederland.
- De introductie van Groen gas voor het wegverkeer :
Inmiddels rijden er door heel Nederland bussen op Groen gas, maar we stimuleren ook het rijden op Groen gas voor personenauto's. In 2011 besloot de overheid helaas om het rijden op Groen gas niet langer te stimuleren met subsidies en belastingvoordelen.
- Groen gas voor duurzaam toilet papier:
Papierfabriek Van Houtum BV in Swalmen gebruikt 100 procent Groen gas van Essent voor de fabricage van 's werelds eerste Cradle to Cradle toilet papier.

Groen Gas Nederland

In 2011 was Essent één van de acht initiatiefnemers van Groen Gas Nederland. Dit is een onafhankelijke, landelijk werkende organisatie die alle ervaring en kennis op het gebied van

Groen gas bundelt. De doelstellingen zijn:

- Het versnellen van de ontwikkelingen op de markt voor Groen gas.
- Het vertienvoudigen van de productie van Groen gas in de periode 2011-2013.
- Het stimuleren van nieuwe projecten.
- Het fungeren als kenniscentrum.

9.5 Prijs voor duurzame nieuwbouwwijk Polderwijk in Zeewolde

In september 2011 ontving de Polderwijk in Zeewolde (Flevoland) de Award of Excellence van de International District Energy Association (IDEA). De Polderwijk is een volledig duurzame nieuwbouwwijk. Voor het eerst won een Nederlands project deze internationale klimaatwedstrijd.

Polderwijk Zeewolde en Essent

Het energieconcept van de Polderwijk is uniek. Melkveehouderij Van Beek transporteert ruw biogas vanuit een mestvergister op zijn erf naar een warmtekrachtinstallatie bij de Polderwijk. Dat gebeurt via een vijf kilometer lange leiding. Essent Local Energy Solutions transporteert de warmte die vrijkomt bij de opwekking van Groene Stroom naar de ongeveer duizend woningen in de Polderwijk: een koe kan op deze manier zeven woningen van warmte voorzien!

Opmerkelijke prestaties duurzame energievoorziening

Het innovatieve concept en de opmerkelijke samenwerking tussen gemeente, Essent en melkveehouderij zijn niet de enige redenen voor de toekenning van de Award of Excellence. Ook de prestaties van de duurzame energievoorziening voor de Polderwijk zijn

opmerkelijk goed. De resultaten over 2009 en 2010:

- In 2010 werd er 7,5 miljoen kWh duurzame elektriciteit bij de wijk opgewekt.
- Met de groene warmte uit het biogas werd bijna 800.000 kuub aardgas bespaard.
- Het elektrisch rendement van de warmtekrachtinstallatie op biogas was 41 procent. Dat is iets hoger dan het gemiddelde van de Nederlandse elektriciteitscentrales.
- Het totale energetisch rendement kwam in de winter op 90 procent en gemiddeld over het jaar bijna op 80 procent.

Met deze prestaties bewijst de Polderwijk dat decentrale opwekking van warmte en stroom met biogas in de praktijk prima werkt. Voor de Award of Excellence 2011 is gekeken naar de resultaten over 2010. De resultaten over 2011 worden in de loop van 2012 bekendgemaakt.

Duurzame gemeente

Dankzij de biogasinstallaties en windturbines van de boeren is Zeewolde een van de eerste Nederlandse gemeentes die meer duurzame energie produceert dan de huishoudens en bedrijven aan energie verbruiken.

9.6 Cradle to Cradle

Het concept achter Cradle to Cradle is 'dat alle gebruikte materialen na hun leven in een gebruikt product, nuttig ingezet moeten kunnen worden in een ander product, zonder kwaliteitsverlies en zonder nutteloze restproducten'. Maar wat is de rol van energie in dit verhaal? Dat ontbreekt nog in het C2C-concept.

Cradle to Cradle toepassen in de energieketen

C2C-toepassingen zijn op meerdere plaatsen mogelijk binnen de energieketen. Essent richtte zich in 2011 vooral op de mogelijkheden die liggen binnen de opwekking van energie. Al jarenlang is Essent koploper binnen dit onderdeel van de keten, op het gebied van de inzet van biomassa voor elektriciteits- en warmteopwekking. Met de biomassacentrale in Cuijk, had Essent een van de eerste 100 procent biomassacentrales van Europa.

Biomassacentrale Cuijk

In 2010 moest de biomassacentrale in Cuijk sluiten, vanwege het stopzetten van subsidies. Maar in 2011 maakte de centrale een doorstart als testlocatie voor het biobased-economyproject van Essent. In een biobased economy halen verschillende industrieën zo veel mogelijk grondstoffen uit biomassa. Dit gebeurt door middel van het zogenoemde cascaderingsprincipe. De grondstof die overblijft, wordt ingezet als energiebron voor elektriciteitsopwekking. Afvalstromen en CO₂-uitstoot worden hierdoor tot een minimum beperkt. In de biomassacentrale in Cuijk testten we in 2011 verschillende grondstoffen als energiebron voor elektriciteitsopwekking.

Cradle to Cradle en biobased economy

Het Cradle to Cradle principe sluit goed aan bij de uitgangspunten van de biobased economy en de inzet van de biomassacentrale in Cuijk. We onderzoeken nu in hoeverre we beide trajecten op elkaar kunnen aansluiten.

9.7 EnergieExpert: het online platform voor energieprofessionals

In 2011 introduceerde Essent EnergieExpert: een online community voor mensen die werken in, met of voor de energiesector. Op de website (www.energieexpert.nl) staan blogs van energie-experts.

Drie thema's

EnergieExpert is opgebouwd rond drie thema's:

- Energiemix
- Energiemanagement
- Duurzame mobiliteit

Dialogoog met stakeholders

Essent gaat graag de dialoog aan met haar stakeholders. Daarom biedt de community nadrukkelijk ook ruimte aan experts buiten Essent. Zij kunnen blogs plaatsen en mee discussiëren over verschillende 'trending topics'. EnergieExpert kent 22 vaste interne bloggers en 14 bloggers van buiten onze organisatie. Het aantal bezoekers van de website ligt rond de vierduizend per maand.

10. Een gezonde, veilige werkomgeving

In 2011 waren er belangrijke ontwikkelingen op het gebied van Health, Safety & Environment.

10.1 Health, Safety & Environment: het beleid

Binnen Essent zijn de lijnmanagers van business units en service units verantwoordelijk voor de uitvoering van het HSE-beleid. Ter ondersteuning hiervan is er een corporate HSE-afdeling die faciliteert, motiveert, toezicht houdt op de uitvoering van het beleid en een klankbordfunctie heeft. Deze afdeling legt direct verantwoording af aan de Raad van Bestuur. Eens per maand komen alle HSE-managers bij elkaar om incidenten, ongevallen, successen en best practices te bespreken. Ook formuleren ze samen de doelstellingen voor het nieuwe jaar en evalueren ze de resultaten van het lopende jaar. Ook worden gezamenlijke HSE-activiteiten geïnitieerd.

Succesvol HSE-beleid

Het HSE-beleid binnen Essent is succesvol. Dit heeft te maken met:

- Zichtbaar HSE-leiderschap van lijnmanagers op alle niveaus op de werkvloer.
- Bewustwording van medewerkers.

- De verantwoordelijkheid die medewerkers zelf nemen.
- Meten is weten. De resultaten van het beleid en de uitvoering worden continu gemonitord.
- Het uitwisselen van best practices binnen Essent en binnen RWE.

10.2 Ontwikkelingen in 2011

Essent doet er alles aan om haar werknemers gezond en veilig te laten werken. In 2011 gebeurde er veel op het gebied van HSE. Hieronder zetten we enkele ontwikkelingen op een rij.

HSE-bouwplaats Eemshavencentrale

Begin 2011 vonden op de bouwplaats van de Eemshavencentrale vier ernstige ongevallen plaats, met medewerkers van onderaannemers. Dat mag niet meer gebeuren. Essent volgt dan ook nadrukkelijk de voortgang van de HSE-verbeteringen op die locatie. De aannemers scherpten in overleg met RWE het HSE-beleid aan en de HSE-structuur is duidelijker neergezet. Dat is hard nodig voor een bouwplaats waar elke dag zo'n 2.500 mensen werken. Het nieuwe HSE-

beleid is succesvol: door verhoogde aandacht voor HSE zijn de resultaten verbeterd.

Verlenging certificering centrales

Als energiebedrijf zijn we verankerd in de maatschappij waarin we opereren. Daarom moeten onze centrales natuurlijk voldoen aan de wettelijk gestelde milieu-, veiligheids- en kwaliteitseisen. Ook opereren al onze centrales onder een gecertificeerd managementsysteem voor kwaliteit, veiligheid en milieu. In 2011 zijn daarvoor alle centrales geïnspecteerd. Het resultaat: de komende drie jaar zijn alle centrales weer gecertificeerd volgens ISO 9001 (kwaliteit), ISO 14001 (milieu) en OHSAS 18001 (arbeidsomstandigheden en veiligheid). Daarnaast zijn HSE-managementsystemen geïntroduceerd, gecertificeerd en gecontinueerd, inclusief bijbehorende trainingen.

Essent/RWE HSE Award 2011 voor RWE Technology

Op woensdag 14 december 2011 werden in 's'-Hertogenbosch de jaarlijkse HSE Awards

uitgereikt. De Essent/RWE HSE Award 2011 is een interne prijs voor het beste initiatief om gezondheid, veiligheid of milieu binnen het bedrijf te verbeteren. In 2011 ging de prijs naar RWE Technology voor de HSE-aanpak tijdens de bouw van de Claus C eenheid in Maasbracht. Volgens de jury verrichtte RWE Technology in 2011 een huzarenstukje op veiligheidsgebied. Claus C was een gigantisch bouwproject met veel externe partijen, waarbij desondanks nauwelijks serieuze incidenten of ongevallen plaatsvonden. In piekuren waren meer dan 1.400 mensen op het terrein.

Essent/RWE Contractor Safety Award voor Köster

Tijdens dezelfde uitreiking ontving de Duitse firma Köster GmbH de Essent/RWE Contractor Safety Award. Dit is de HSE Award voor externe partijen. Köster verricht de civiele werkzaamheden in het bouwproject van RWE in Eemshaven. Uit het juryrapport: "Köster GmbH werkt nauw samen met overheidsinstanties, kent gedegen veiligheidsinstructies, voorkomt communicatieproblemen door middel van talen-

trainingen en werkt continu aan veiligheidsverbeteringen. Daarmee is hun aanpak ook een voorbeeld voor andere contractors en voor de RWE-organisatie in Eemshaven zelf.”

Andere HSE-activiteiten in 2011

- Organisatie van contactbijeenkomsten met contractors.
- Organiseren cursussen ‘Stoppen met roken’.
- Bedrijfsbrede implementatie van een meldpunt voor HSE-incidenten en ongewenste situaties.
- Pilots op het gebied van bedrijfsyoga, optimaliseren work/life balance.
- Het aanbieden van bedrijfsfitness.
- Intensiveren van HSE-walks (rondgangen) en -talks (besprekingen) door lijnmanagers onder operationele medewerkers.
- Campagne om mobiel bellen achter het stuur te stoppen.
- Bewustwordingscampagne op het gebied van @nders werken: aandacht voor meubilair, lichtinval, enzovoort.

11. Goed werkgeverschap

Essent kent meerdere aandachtsgebieden die bijdragen aan goed werkgeverschap.

11.1 @nders werken: het nieuwe werken bij Essent

In 2011 gingen we verder met de uitrol van @nders werken: het nieuwe werken bij Essent. De invoering van @nders werken maakt Essent aantrekkelijker voor vrouwen én mannen. Het nieuwe werken draagt namelijk bij aan een goede werk-privébalans. Het principe achter @nders werken is dat leidinggevenden medewerkers sturen op output en niet op aanwezigheid of zichtbaarheid. Medewerkers kunnen daardoor flexibeler hun werkplek kiezen en bijvoorbeeld (deels) thuis werken.

Toename productiviteit

Na de start in 2010, rolden we het @nders-werkentraject in 2011 verder uit. Inmiddels hebben binnen Essent 3.200 medewerkers de mogelijkheid te werken volgens de richtlijnen van @nders werken. Net als in het pilotjaar 2010 merkten we in 2011 dat @nders werken bijdraagt aan de toename van de productiviteit. Ook het aantal kilometers woon-werkverkeer is minder,

wat leidt tot een verbetering van de veiligheid en tot minder CO₂-uitstoot.

Minder werkvloeroppervlak

Een ander belangrijk aspect van @nders werken is het terugdringen van het aantal Essent-locaties in Nederland. Naast het kostenaspect dat hieraan verbonden is, levert dit ook een aanzienlijke vermindering van de CO₂-uitstoot op de werkvloer op. In 2011 realiseerden we een reductie van het werkvloeroppervlak bij Essent van 21.400 vierkante meter. Dit lukte mede door het @nders-werkentraject en het sluiten van een aantal locaties: Arnhem, Helmond, Hoofddorp, Heerenveen, de oude Roermond-vestiging en Honselaarsdijk. In het centrum van Roermond namen we een nieuwe kantoorruimte in gebruik, die geheel is ingericht volgens de principes van @nders werken. In 2012 is het hoofdkantoor aan het Willemsplein in 's-Hertogenbosch aan de beurt. Ongeveer de helft van het totale kantooroppervlak gaat Essent dan uit gebruik nemen en verhuren aan derde partijen.

Evaluatie @nders werken

In 2011 evalueerden we @nders werken. De belangrijkste conclusie was dat het merendeel van de medewerkers tevreden is over het nieuwe werken en goed weet wat het inhoudt. 70 procent van de medewerkers zegt ook daadwerkelijk @nders te werken.

11.2 Diversiteit

Essent wil een aantrekkelijke werkgever zijn voor huidige en toekomstige medewerkers. Om hier vorm aan te geven, houden we ons aan een strategisch diversiteitsbeleid. Diversiteit vinden we belangrijk. Want we willen dat ons medewerkersbestand een goede afspiegeling is van de maatschappij waarin we opereren. Daarom werken we bij Essent aan een cultuur waarin verschillen in leeftijd, geslacht, etnische achtergrond, religie en seksuele geaardheid worden gewaardeerd en waarin mensen zich gerespecteerd, verbonden en betrokken voelen.

Man-vrouwverhouding

De man-vrouwverhouding krijgt bijzondere aandacht binnen Essent. In 2011 was die verhouding 66 procent - 34 procent. We willen de man-vrouwverhouding de komende jaren beter in evenwicht brengen.

Meer vrouwen in de RvB en RvC

In 2011 is een wet aangenomen over vrouwen in de top van ondernemingen met meer dan 250 medewerkers. De wet verplicht dat vanaf 2016 de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen voor minimaal dertig procent uit vrouwen bestaat. Volgens de Female Board Index 2011 is het gemiddeld aantal vrouwen bij Nederlandse ondernemingen in dergelijke functies nu zo'n 9 procent. In 2011 was 25 procent van de Raad van

Bestuur vrouw en zat er geen enkele vrouw in de Raad van Commissarissen.

Talent naar de top

Essent voert al langer beleid om meer vrouwen in de top te krijgen. Onder meer via het programma 'Talent naar de top'. Essent heeft als doelstelling dat in de bovenste drie managementlagen in 2013 een kwart van de managers vrouw is. Nu is dat nog 18 procent. Ook het aantal vrouwen op executive posities moet groeien:

- 20 procent in 2012
- 23 procent in 2015
- 26 procent in 2018

11.3 Het Essent Medewerkers Onderzoek (EMO)

Essent vindt een hoge betrokkenheid van medewerkers erg belangrijk. Daarom onderzoeken we jaarlijks de mening van onze medewerkers via het Essent Medewerkers Onderzoek (EMO). In 2011 stuurden we vijfduizend vragenlijsten rond voor het EMO. Daarvan kwam 85 procent ingevuld terug. De hoogste score in de geschiedenis van het EMO. Over het algemeen waren de uitslagen wat minder positief dan in 2010. Belangrijkste resultaat van het EMO was dat de score op betrokkenheid daalde van 78 naar 72 procent ten opzichte van 2010. Dit was voor een groot deel terug te voeren op de transformatie en inkrimping die onze organisatie nu doormaakt. Uiteraard willen we deze daling graag keren. Topbedrijven kenmerken zich namelijk door een hoge betrokkenheid van medewerkers.

Overige scores positief

De overige scores uit het EMO waren positief: we deden het op het vlak van lokaal leiderschap

beter dan onze concurrenten in de ogen van de medewerkers. Ook de communicatie met de direct leidinggevenden verbeterde. Verder gaven medewerkers aan de IT-ondersteuning beter te vinden. In 2012 brengen we de EMO-verbeteracties in beeld voor Essent als geheel, en meer specifiek per cluster. Deze acties pakken we nog in 2012 op.

Scores boven norm Towers Watson

De meeste scores van het EMO lagen in 2011 ruim boven de Towers Watson Nederlandse Nationale Norm. Hierin worden onderzoeksresultaten van Nederlandse bedrijven onderling vergeleken.

11.4 Klachten- en klokkenluidersregeling

Medewerkers die klachten hebben, kunnen terecht bij een van de zeven vertrouwenspersonen van Essent. Een klachtencommissie behandelt de klachten.

Aantal meldingen

In 2011 ontvingen de vertrouwenspersonen 28 meldingen. De meeste meldingen resulteerden in een vorm van mediation of werden geschikt. Eén melding werd een officiële klacht. Het totale aantal ingediende klachten bij de klachtencommissie in 2011 was daarmee 1. Deze klacht werd gegrond verklaard, waarna de directie van het betreffende bedrijfsonderdeel werd geadviseerd.

12. Klanttevredenheid

Klanttevredenheid draait om service en het aanbieden van producten en diensten waar onze klanten behoefte aan hebben. Jaarlijks meet Essent de klanttevredenheid (zie CR Dashboard). Er waren echter ook andere initiatieven in 2011 die ons daarbij hielpen.

12.1 Klanttevredenheids- onderzoek Rijksuniversiteit Groningen

In 2011 deed de Rijksuniversiteit Groningen onderzoek naar klanttevredenheid. In deze Customer Performance Index zijn de klantprestaties van honderd bedrijven in Nederland gemeten. Hoe hoger de klantscore, hoe hoger de omzet, zo blijkt uit het onderzoek. Op basis van dit onderzoek reikt de Rijksuniversiteit Groningen de Customer Performance Awards uit. Essent eindigde in dit klanttevredenheidsonderzoek op plaats 35. In 2010 stond Essent nog op plaats 46.

De bedrijven zijn in zeven categorieën en twintig subcategorieën ingedeeld. In de categorie 'energiebedrijven' werd Essent derde, na Shell en Delta.

12.2 Essent op social media

Essent is te vinden op alle belangrijke social media. Want zo kunnen we onze (toekomstige) klanten informeren over Essent én luisteren we naar wat ze ons te zeggen hebben. In 2011 viel

Essent meerdere malen in de prijzen met haar social media-beleid.

Social Media Hero

Sinds september 2010 is Essent te vinden op Youtube, Twitter, Facebook, LinkedIn, Hyves en de eigen community EnergieExpert. De eerste erkenning voor onze aanwezigheid op social media kwam in april 2011, toen reclamevakblad Adformatie Essent uitriep tot Social Media Hero onder de energiebedrijven.

Essent vierde in Social Media Monitor

In 2011 eindigde Essent vanuit het niets op een vierde plaats in de top honderd van bedrijven in de jaarlijkse Social Media Monitor (www.socialmediamonitor.nl). Dat is een onafhankelijk onderzoek naar de inzet van social media door de bedrijven die behoren tot de honderd grootste adverteerders van Nederland. In het onderzoek werd met name gelet op de structurele aanwezigheid van de merken in de social media. Vodafone, Hema en Tele2 voeren de lijst aan. De overige energiebedrijven moeten

het doen met een notering buiten de top twintig: Nuon staat op plek 22, Eneco op 34 en NLEnergie op 49.

Volg Essent op social media

- Essent op Facebook: <http://www.facebook.com/essent> (in december 2011 werd de 5.000e Facebook-gebruiker 'fan' van Essent)
- Essent op Twitter:
 - @Essent: <http://www.twitter.com/essent> (in oktober 2011 verwelkomden we de duizendste volger)
 - @Essentnieuws: <http://www.twitter.com/essentnieuws>
 - @werkenbijessent: <http://www.twitter.com/werkenbijessent>
 - @Essentservice: <http://www.twitter.com/essentservice>
- Essent op Hyves: <http://essent-energie.hyves.nl/>

- Essent op YouTube: <http://www.youtube.com/essentnl>
- Essent op LinkedIn: <http://www.linkedin.com/company/essent>
- Essent op Flickr: <http://www.flickr.com/photos/essentnl/>

13. Mensenrechten

Essent kent verschillende initiatieven die moeten bijdragen aan het naleven van mensenrechten wereldwijd.

13.1 De Nederlandse steenkolendialoog

Essent is deelnemer aan de Nederlandse steenkolendialoog. Dit is een overleg tussen grootverbruikers van kolen zoals energiebedrijven en staalindustrie, mijnbouwbedrijven, vakbonden en NGO's.

Ontstaan van de dialoog

De dialoog is opgezet naar aanleiding van berichtgeving in de media over de winning van kolen in Zuid-Afrika en Columbia en zorgen daarover in de Tweede Kamer. In augustus 2010 is de eerste fase van de kolendialoog gestart onder leiding van oud-staatssecretaris Frank Heemskerk. In februari 2011 rondde hij zijn werkzaamheden af met het rapport 'Dutch Coal Dialogue: working on understanding and contributing to improvements'.

De Nederlandse steenkolendialoog: twee fasen

De Nederlandse steenkolendialoog bestaat uit twee fasen. De eerste fase vormde de aftrap

van het proces richting grotere transparantie in de Nederlandse toeleveringsketen van steenkolen. In de tweede fase onderzoeken we verbetermogelijkheden.

- Eerste fase: uitwisseling van kennis en informatie

In de eerste fase van de Nederlandse kolendialoog is vooral kennis en informatie uitgewisseld. Dankzij de vertrouwelijke aard van de gesprekken waren de deelnemers in staat om open en duidelijk te zijn over hun zorgen en uitdagingen ten aanzien van de toekomst. In de eerste fase kregen deelnemende organisaties inzicht in de dynamiek van de steenkolenketen en zijn er potentiële verbeterpunten geïdentificeerd. Ook spraken de deelnemers af dat de kolendialoog een vervolg moest krijgen.

- Tweede fase: in kaart brengen verbetermogelijkheden

In juli 2011 is de tweede fase van de Nederlandse kolendialoog van start gegaan

onder voorzitterschap van Jan Ernst de Groot, voormalig lid van de Raad van Bestuur van KLM. Het doel van de tweede fase is om de verbetermogelijkheden in kaart te brengen. Belangrijk daarbij is hoe verificatieprocessen in het bestaande inkoop- en CR-beleid versterkt kunnen worden en hoe de situatie in de mijnen waar nodig verbeterd kan worden. Hiervoor zijn mogelijke issues geïdentificeerd en wordt een auditpilot opgezet. Daarnaast wordt gewerkt aan het vergroten van de transparantie binnen de kolenketen.

Better Coal

In het vierde kwartaal van 2011 startte ook een Europese kolendialoog onder de naam Better Coal. Deze onafhankelijke non-profitorganisatie ontstond door de behoefte aan een meer internationaal georiënteerde benadering van een verantwoorde kolenketen en is geïnspireerd door de Nederlandse kolendialoog. Deelnemers aan Better Coal zijn grote Europese energiebedrijven zoals RWE, Electrabel/GDF-Suez, E.on en Vattenfall.

13.2 Mensenrechten implementatieprogramma

In 2011 startte Essent met het mensenrechten implementatieprogramma. In dit programma inventariseerden we waar binnen de organisatie meer aandacht voor mensenrechten nodig was. Met behulp van deze inventarisatie definieerden we enkele maatregelen die we bij voorrang moeten nemen om deze risico's in de toekomst te verkleinen. Essent vindt het ook belangrijk ervaringen en best practices te delen met andere organisaties. Zo was Essent in 2011 ook spreker op de Conference on

Responsible Business Conduct in a Global Context, georganiseerd door VNO-NCW.

Voorbeelden implementatie mensenrechtenbeleid

Enkele voorbeelden van de implementatie van het mensenrechtenbeleid binnen Essent:

- We ontwikkelden nieuwe uitgangspunten voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI), waarbij nadrukkelijk aandacht is voor mensenrechten.
- Binnen HR is aandacht voor klachtenprocedures, ter bescherming van de rechten van onze medewerkers.
- In de Nederlandse steenkolendialoog is er nadrukkelijk aandacht voor de mensenrechten in de waardeketen.
- Gedurende de bouw van de Eemshavencentrale zette Essent belangrijke stappen in het optimaliseren van de arbeidsomstandigheden.

13.3 Essent werkt actief aan mensenrechten met 'Ruggierapport'

Essent baseert zich in haar mensenrechtenbeleid op de uitgangspunten van de RWE Gedragscode en het VN-rapport van John Ruggie: 'Protect, Respect and Remedy: A Framework for Business and Human Rights'. Het Ruggierapport doet drie aanbevelingen: beschermen, respecteren en oplossingen vinden als er sprake is van schending van mensenrechten.

Business and Human Rights Initiative

Het rapport van John Ruggie was voor Essent aanleiding om deel te nemen aan het Business and Human Rights Initiative in 2010. We deden

dit samen met negen andere multinationals die lid zijn van de Nederlandse afdeling van UN Global Compact. Deelnemers aan het project onderzoeken door middel van assessments of hun bedrijf 'Ruggieproof' is. Essent liet in 2010 zo'n assessment uitvoeren. De uitkomsten gaven aan dat Essent goed op weg is. Het topmanagement van Essent toont grote betrokkenheid als het gaat om mensenrechten. In 2011 zijn we gestart met een onderzoek hoe we het overige management en de medewerkers meer bij het onderwerp kunnen betrekken en hoe we procedures verder kunnen aanscherpen.

Best practices mensenrechten

Deelnemende bedrijven aan het Business and Human Rights Initiative ontwikkelden in 2010 best practices om invulling te geven aan het Ruggierapport. Die best practices zijn gebundeld in een rapport dat in 2010 in New York is gepresenteerd tijdens het tienjarig bestaan van UN Global Compact. Essent is er trots op dat we een bijdrage aan het Initiative leveren. Hierdoor lopen we voorop in de Nederlandse energiesector als het gaat om mensenrechten.

14. Maatschappelijke projecten

14.1 Companius

Een van de negen speerpunten van Essent is bedrijfsburgerschap. Aan die rol geven we vorm met ons vrijwilligersprogramma Companius. Dit is een initiatief van RWE, dat in 2007 startte en waaraan al achtduizend (Duitse) collega's deelnamen. In maart 2011 startte Essent met dit vrijwilligersprogramma. Companius ondersteunt medewerkers van Essent bij het uitvoeren van vrijwilligerswerk. Dat kan met een geldelijke bijdrage van maximaal 500 euro voor het goede doel waarvoor de medewerker zich inzet en/of een halve dag vrij per jaar. In 2011 leverden al veel Essent medewerkers een bijdrage aan het programma. Een kleine greep uit de activiteiten:

- Geld inzamelen met een 700 kilometer lange mountainbiketocht voor Duchenne Heroes.
- Vrijwilligerswerk in de Maaspoort Den Bosch.
- Kledinginzameling in Roermond.
- Opknappwerkzaamheden bij Reinier van Arkel in Vught.

- Vrijwilligerswerk voor Sinterklaas Bestaat.
- Organiseren van de Streetparade, ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de Koninklijke fanfare Aloysiana in Landgraaf.
- Realiseren van dertig AED's (hartdefibrillator) in een nieuwbouwwijk van Tilburg.
- Financiering van een laptop voor de Voedselbank Haarlemmermeer.

14.2 Visvriendelijke turbine waterkrachtcentrale Linnen

In 2011 voerde Essent een revisie uit van de waterkrachtcentrale in Linnen (Limburg). In de loop van het jaar werd ons gevraagd door Nijhuis pompen of we interesse hadden om in de waterkrachtcentrale een visvriendelijke turbine te installeren. Deze moet één van de vier turbines vervangen. Een vergelijkbare visvriendelijke pomp van Nijhuis won in 2011 de Aquatech Innovation Award.

Besluit visvriendelijke turbine in 2012

Essent onderzoekt nu samen met Nijhuis Pompen of het mogelijk is om een demonstratieproject uit te voeren. In de loop van 2012 nemen we een besluit.

15. Afbakening van dit MVO Verslag

Dit MVO Verslag geeft een beeld van de MVO-activiteiten en -resultaten van Essent N.V. over het kalenderjaar 2011.

Enkele bedrijfsactiviteiten die aan bod komen in dit MVO Verslag waren voorheen onderdeel van Essent, maar zijn in 2010 ondergebracht bij RWE Innogy. Dit betreft:

- de windactiviteiten van Essent in Nederland (overgegaan in RWE Innogy Benelux);
- de inkoop van brandstoffen door Essent Trading, dat onderdeel is geworden van RWE Supply & Trading.

De basis voor het door Essent in 2011 gevoerde beleid vormen de in 2007 geformuleerde negen CR-speerpunten. Om het CR-beleid verder te verduidelijken en om beter aansluiting te vinden bij het door RWE gevoerde CR-beleid, zijn in 2010 bij de speerpunten gekwantificeerde doelstellingen geformuleerd. Deze speerpunten en doelstellingen zijn samengevat in een dashboard, dat in het MVO Verslag is opgenomen. In 2011 heeft de Raad van Bestuur van Essent voor het eerst de voortgang voor elk van deze doelstellingen geëvalueerd.

GRI

Essent gebruikt de Global Reporting Initiative (GRI) G3-rapportagerichtlijnen als richtsnoer voor haar maatschappelijke verslaglegging. Voor de bepaling van de op te nemen gegevens en de afbakening van het MVO Verslag is het GRI boundary protocol het vertrekpunt geweest. Hierbij is uitgegaan van rapportage van de voor een energiebedrijf belangrijkste waarden. Een volledig overzicht van alle GRI-indicatoren en bijbehorende data is te vinden in de online omgeving van dit MVO Verslag.

Opname gegevens

Het MVO Verslag geeft het gevoerde maatschappelijke beleid en belangrijkste ontwikkelingen weer in het kalenderjaar 2011. Bij het vaststellen van de onderwerpen is gekeken naar de betekenis van ontwikkelingen voor stakeholders, relevantie, de actualiteit en continuïteit ten aanzien van in voorgaande rapportagejaren gestarte activiteiten en eerder gerapporteerde gegevens. Bij de opname van gegevens is primair gekeken

naar Essent als energieproducent en verkoper van energiegerelateerde producten en diensten. Een weergave van de duurzame energieproductie, belangrijkste emissies, investeringen in productiemiddelen en hieraan in 2011 verbonden maatschappelijke vragen, vormen de kern van het MVO Verslag. Daarnaast is personele informatie opgenomen over het gevoerde diversiteits- en veiligheidsbeleid. Vanwege het feit dat Essent geen eigen financieel jaarverslag meer uitbrengt, zijn enkele financiële kerncijfers opgenomen.

Afbakening en consolidatie

Binnen RWE AG is Essent N.V. verantwoordelijk voor de activiteiten in de Benelux. Voor reikwijdte van de verslaglegging is gekozen voor die bedrijfsonderdelen die in 2011 onderdeel waren van Essent N.V..

Op de bovengenoemde afbakening zijn enkele uitbreidingen.

- Belangrijke gegevens over de windactiviteiten van RWE Innogy Benelux (voorheen Essent Wind Nederland en geen onderdeel van de activiteiten van Essent N.V. in de Benelux) -geïnstalleerd vermogen, productiegegevens en projectontwikkeling - zijn opgenomen voor continuïteit met het verleden, wegens de relevantie voor onze duurzaamheidsdoelstellingen, en omdat ze behoren tot het totaal van activiteiten van RWE in ons werkgebied (Benelux).
- Essent heeft een aantal joint ventures en minderheidsdeelnemingen. Hiervan zijn productie- en emissiegegevens opgenomen en apart herkenbaar weergegeven. Deze zijn pro rata het eigendomsbelang van Essent opgenomen. Hierdoor wordt ook de indirecte

bijdrage van Essent aan de productie van duurzame energie en uitstoot van emissies inzichtelijk.

- Essent hecht een bijzonder belang aan veiligheid en heeft veiligheidsgegevens opgenomen over niet alleen Essent zelf, maar inclusief gecontracteerde derden en ingehuurd personeel.
- De financiële kerncijfers zijn ontleend aan de geconsolideerde jaarrekening 2010 van Essent N.V.. Hierbij zijn de van toepassing zijnde financiële consolidatiegrondslagen gehanteerd.
- Personele gegevens (totaal aantal medewerkers) zijn inclusief ingehuurd personeel.

Vergelijk voorgaande jaren

Na de overname door RWE in 2009 heeft Essent haar rapportagegrondslag aangepast aan de door RWE gehanteerde uitgangspunten. Hierbij zijn vergelijkende cijfers over voorgaande jaren niet aangepast. Verder zijn er in 2009 diverse organisatorische wijzigingen geweest waarbij bedrijfsonderdelen van Essent zijn afgestoten. Hierdoor zijn de gerapporteerde cijfers over de periode voor 2009 niet in alle gevallen onderling vergelijkbaar met de over 2009, 2010 en 2011 gerapporteerde waarden. Dit heeft betrekking op de gerapporteerde emissies, duurzame energieproductie, personele gegevens en financiële data. Om deze reden zijn de cijfers van voor 2009 niet in dit verslag gepubliceerd. Deze cijfers zijn echter wel beschikbaar op de website van Essent. Bij de betreffende tabellen en grafieken is een verklarende toelichting opgenomen.

Herkomst gegevens

De door Essent in het MVO Verslag gebruikte gegevens zijn onttrokken uit diverse bronnen. Hierbij is gebruikgemaakt van reguliere rapportagesystemen en managementinformatie aangevuld met specifiek voor het MVO Verslag opgestelde rapportages. Met de Raad van Bestuur, hoger management van Essent en RWE en externe stakeholders zijn gesprekken gevoerd over de opzet van het verslag. Verder is informatie afkomstig uit de diverse in 2011 gevoerde stakeholderdialogen. Hierbij is Essent zowel initiator als deelnemer geweest van door derden geïnitieerde stakeholderdialogen.

Online publicatie

Het MVO Verslag 2011 is gepubliceerd als zelfstandige website. Een gedrukte versie is niet beschikbaar, gebruikers worden echter wel in de gelegenheid gesteld het MVO Verslag 2011 in pdf-formaat te downloaden of te printen. Ook is een samenvatting op hoofdpunten beschikbaar. Aanvullende en achtergrondinformatie over Essent en het CR-beleid wordt ook via de website van Essent beschikbaar gesteld.

Externe assurance

Met het MVO Verslag streeft Essent naar een getrouwe weergave van haar maatschappelijke inspanningen en impact. Daarom hechten wij waarde aan een goede assurance van de kwantitatieve informatie. Essent is onderdeel van RWE AG waar een assurance-rapport is opgesteld voor de kwantitatieve gegevens van de gehele RWE AG Groep inclusief Essent. Om deze reden heeft Essent in 2011 geen zelfstandig assurance-rapport laten opnemen in het MVO Verslag 2011.

Gebruikte afkortingen

W	watt, eenheid van vermogen
Wh	wattuur, geleverde eenheid van 1 watt gedurende 1 uur
k	kilo = 1.000 (kV = kilovolt)
kWh	kilowattuur (kW = kilowatt)
m	mega = 1.000 kilo
g	giga = 1.000 mega
fte	fulltime equivalents, aantal medewerkers omgerekend naar een volledige werkweek
CO₂	koolstofdioxide
SO₂	zwaveldioxide
NO_x	stikstofoxiden
hse	health safety & environment
dart	days away restricted or transferred
ltif	lost time injury frequency, het aantal ongevallen met verzuim per miljoen gewerkte uren
trcf	total recordable case frequency, aantal recordable bedrijfsongevallen per miljoen gewerkte uren, inclusief aannemers en inhuurkrachten
wkk	warmtekrachtkoppeling
ngo	niet-gouvernementele organisatie

Colofon

Essent N.V.
Willemsplein 4
5211 AK 's-Hertogenbosch
Postbus 689
5201 AR 's-Hertogenbosch
Telefoon 088 8511000
www.essent.nl

Redactie & Coördinatie

Essent N.V.
Stijn Vercauteren
Chris Arthers
Marga Edens
Eduard Wijnoldij Daniëls
Tekstschrijvers.nl

Realisatie verslagteksten

Het Fabulaat, Godfried van der Heijden
Stijn Vercauteren

Concept, design & beeldredactie

Castel Communicatie (www.castel.nl)

Fotografie

Castel Communicatie

Verschijningsdatum

2 april 2011

Dit MVO Verslag wordt uitgegeven in het Nederlands en Engels. Een gedrukte versie is niet beschikbaar. Gebruikers worden echter wel in de gelegenheid gesteld een kopie van het MVO Verslag te downloaden of te printen in het online Essent MVO Verslag 2011. (www.essent.nl/mvoverslag)